

N I C C
Magazine

2 / 2014

Slag in de Javazee

Afbeelding uit documentaire van Niek Koppen (1995)

In dit nummer:

**Samenwerking IHC
en St. Herdenking.....2**

**Van Sabang tot
Merauke.....2**

**Coverstory:
Inleiding Slag in de
Javazee.....6**

Renovatie Kota Tua.11

100 voorwerpen.....12

Indo Rock (3).....13

**Specerijen van
Indonesië.....19**

Zo vader zo zoon.....23

**Breekbaarheid van
een herinnering.....27**

**Extra: Kortingsbon
Mineralenbeurs...29, 32**

**Rubrieken: Recept, Korte
Berichten, Boekbespreking,
Gedicht, Just4kids, Indische
Agenda, Advertensi Mini,
Pasar Malam Kalender**

**Gratis maandelijks e-magazine voor de Indische gemeenschap
jaargang 6, februari 2014 | oplage: 7000**

*Nederlands Indisch
Cultureel Centrum*

Van de redactie

NICC Magazine enthousiast ontvangen

De vernieuwde uitvoering van NICC Magazine is door iedereen met enthousiasme begroet. De redactie heeft enorm veel positieve mails mogen ontvangen en is daar erg gelukkig mee. In de reacties waren er twee dingen die altijd naar voren kwamen. In de eerste plaats natuurlijk de naam, waarvan sommigen zich zelfs afvroegen waarom we daar niet eerder voor gekozen hadden. Welnu, alles gebeurt als de tijd er rijp voor is, zeggen we maar. Te tweede is iedereen lovend over de nieuwe voorpagina met een

maandelijks wisselende foto, die gerelateerd is aan een van de artikelen. Daarnaast waren veel lezers van mening dat ook de vermelding van de inhoud op de voorpagina erg handig was, zodat men direct via de schuifbalk kon doorbladeren naar het artikel dat als eerste de aandacht trok, zonder eerst het halve magazine te hoeven door scrollen. Wel vond men het jammer dat de naam van de hoofdredacteur van de voorpagina verdwenen was. Iemand die NICC Magazine voor het eerst in handen zou krijgen

kon zich afvragen wie of wat verantwoordelijk was. Daarom in het vervolg mijn naam onder dit stukje "Van de redactie".

Mogen wij u tenslotte vragen om NICC Magazine zoveel mogelijk bij uw familie, vrienden en kennissen onder de aandacht te brengen? Vraag hen ook abonnee te worden. Wij wensen u weer veel plezier met uw vernieuwde NICC Magazine. En..... ondanks alles is en blijft het abonnement GRATIS.

Hans Vogelsang, hoofdredacteur.

Samenwerking Indisch Herinneringscentrum en Stichting Herdenking 15 augustus 1945

Het Indisch Herinneringscentrum en de Stichting Herdenking 15 augustus 1945 gaan als partners samenwerken bij de invulling van het programma van de Nationale Indië Herdenking op 15 augustus en op het gebied van een nieuw te ontwikkelen jaarprogramma van gezamenlijke activiteiten.

Het IHC en de Stichting Herdenking willen met deze inhoudelijke samenwerking een breder en jonger publiek aanspreken. De afspraken zijn vastgelegd in een convenant tussen beide partijen. Vanaf 1 februari 2014 voert de Stichting Herdenking haar secretariaat vanaf het kantoor van het IHC op

het landgoed Bronbeek in Arnhem. De samenwerking wordt mede mogelijk gemaakt door het Vfonds en de BankGiroLoterij.

Het Indisch Herinneringscentrum, een van de vier nationale herinneringscentra van de Tweede Wereldoorlog, is als professionele organisatie actief op het gebied van herdenken en herinneren van de slachtoffers van WO II in Zuidoost-Azië en van de Bersiap en het dekolonisatieproces. Met onder andere veel educatieve

activiteiten en -projecten en tal van publieksbijeenkomsten brengt het IHC deze geschiedenis onder de aandacht.

Stichting Herdenking organiseert de jaarlijkse Nationale Herdenking bij het Indisch Monument aan de Prof. B.M. Teldersweg in Den Haag. Op 15 augustus herdenkt Nederland de capitulatie van Japan, waarmee een definitief einde komt aan de Nederlandse betrokkenheid bij de Tweede Wereldoorlog. Bij deze herdenking worden de slachtoffers herdacht van de Japanse bezetting en onderdrukking in Zuidoost-Azië gedurende de 2e Wereldoorlog.

Van Sabang tot Merauke

door: Jan Somers

Het klinkt zo gemakkelijk, maar wat lag er eigenlijk tussen Sabang en Merauke? Laten we het begin zoeken bij de Vereenigde Oost-Indische Compagnie. Maar dat valt tegen! In het octrooi wordt het

handelsgebied voor de VOC beschreven als: ".....sal mogen varen beoosten de Cape de bonne Esperance, oft door de Straet van Magelhanes..." Dat komt neer op bijna de halve wereld..... Wel wist

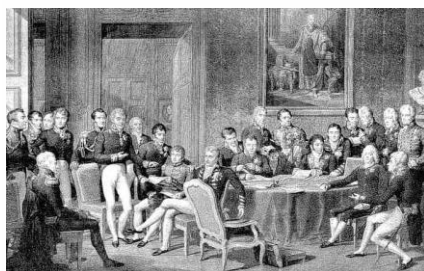
de VOC voor de Staten-Generaal hier en daar soevereiniteit te vestigen. Op basis van "res nullius" (ontbreken van enige staatkundige organisatie) in het gebied van Kaap de Goede Hoop;

op basis van "conquest" (verovering) in Colombo, Malacca, Ambon (Portugezen) en in Batavia, Ternate, Banda-archipel. Hier en daar ook bij verdrag, maar dat werd alleen gebruikt om vreemden buiten de deur te houden. Handhaving van deze verdragen was veel te duur.

Tijdens de Napoleontische oorlog werden de Nederlandse overzeese bezittingen over de gehele wereld door de Engelsen veroverd. Deze zouden krachtens de Vrede van Amiens in 1802 aan de Bataafse Republiek (nu officieel erkend door Engeland) worden teruggegeven, met uitzondering van Ceylon. In een nieuwe oorlog, die in 1803 begon werd de Bataafse Republiek door Frankrijk meegesleept. Als gevolg hiervan werden nu de door Engeland veroverde gebieden geacht te zijn verworven als oorlogsbuit. Vanaf 1820 bestond Nederland niet meer. Het was een provincie van Frankrijk geworden.

Op het vredescongres van Wenen werden Nederland en België verenigd, door Engeland bedoeld als buffer annex bruggenhoofd, om nieuwe bedreigingen vanaf het continent te voorkomen. De Vereenigde Nederlanden leken zeer geschikt als bondgenoot en waren niet zo groot dat zij een bedreiging zouden vormen voor Engeland. Maar voor de levensvatbaarheid van zo'n klein land werden koloniën wel nodig geacht "to strengthen Holland in proportion as that important portion of Europe can be rendered secure by adequate arrangements against the power of France". In het toenmalige volkenrecht werd bovendien al erkend dat conquest op zichzelf geen voldoende titel (meer) was voor soevereiniteit. Bij vrede diende teruggaaf van veroverd grondgebied plaats te vinden. Afstand van grondgebied diende door een traktaat te worden bepaald. Wel zou Nederland in ruil voor de toevoeging van België voor die rijke gift iets over moeten hebben

en enkele koloniën moeten afstaan.

Vredescongres van Wenen

Het traktaat van 13 augustus 1814

Engelse tekst: "*The united provinces of the Netherlands, under the favour of Divine Providence, having been restored to their Independence and having been placed by the loyalty of the Dutch people and the achievements of the Allied Powers, under the Government of the Illustrious House of Orange – and His Brittanic Majesty being desirous of entering into such arrangements with the Prince Sovereign of the United Netherlands, concerning the colonies of the said United Netherlands, which have been conquered by His Majesty's Arms during the late war, as many conduce to the prosperity of the said State.....*

Article 1. His Brittanic Majesty engages to restore to the Prince Sovereign of the United Netherlands, within the terms which shall be hereafter fixed, the colonies, factories and the establishments which were possessed by Holland at the commencement of the late war, viz., on the 1st of January 1803, with the exception of.... (etc. etc.).

Het traktaat was te goeder trouw gesloten in een geest van herstel en teruggave, maar ook met de geringe kennis over de feitelijke toestand van die bezittingen. Ook vormden die bezittingen geen staatkundige eenheden met duidelijke begrenzingen. Maar op

7 november 1815 deelde Willem I de Staten Generaal mede dat "weldra onze vlag wederom ontrold zal zijn in die gewesten waar de ondernemingszucht en noeste vlijt onzer vaders, bijkans even groote wonderen gesticht hebben, als op hun eigen geboortegrond".

Vaststelling van het koloniaal territorium

De grondwet van 1887 geeft in het artikel 1 voor het eerst een nadere omschrijving van de gebiedsdelen van het Koninkrijk: "Het Koninkrijk der Nederlanden omvat het grondgebied in Europa, benevens koloniën en bezittingen in andere werelddelen". Maar noch de grondwet, noch het regeringsreglement bevatte een nadere geografische plaatsbepaling van het grondgebied in Azië. En de term Nederlands-Indië was als declaratoire vermelding in nationale staatsstukken uiteraard niet voldoende als rechtstitel in het internationale verkeer. Was er op Java en plaatselijk in diverse buitengewesten al sprake van Nederlandse soevereiniteit, langs de randen van de archipel bestond onzekerheid omtrent de grenzen van de Nederlandse invloedssfeer. Van de vele volkenrechtelijke verdragen met betrekking tot die grenzen volgen hier enkele beknopte samenvattingen:

Traktaat van Londen van 17 maart 1824

Dit was feitelijk een ruiling van gebied waarbij Nederland al het gebied op het vasteland van Azië afstond, terwijl Engeland Sumatra en de eilanden ten zuiden van de Straat Singapore aan Nederland overliet. Nederland hanteerde lange tijd een interpretatie van het verdrag waarbij Engeland zich in de hele Indische Archipel nergens ten zuiden van de breedtegraad lopend over de Straat Singapore zou mogen vestigen. Zo werd na de vestiging van Brooke (1839-1840) in Serawak op Borneo, ten

noorden van die lijn, deze uitleg van het verdrag tegenover Groot-Brittannië aangevoerd. Het traktaat van Den Haag van 2 november 1871 was een bevestiging van het Nederlandse gezag op Sumatra en kan worden gezien als opmaat voor de Atjeh-oorlog in 1873; Nederland was nu immers verantwoordelijk voor de zeeroverij in dat gebied.

Traktaat van Londen van 20 juni 1891

Hierbij werden de grenzen tussen het Nederlandse gebied en de onder Brits protectoraat staande staten op Borneo vastgesteld. Het Indische bestuur had namelijk in 1838 geweigerd de door de hoofden van Serawak aangeboden opperheerschappij, suzeriniteit, te aanvaarden. Men wilde destijds geen ruzie met Engeland en het vestigen van Nederlands gezag zou te kostbaar worden en indruisen tegen de onthoudingspolitiek. De grenslijn werd door een Brits-Nederlandse commissie op 28 september 1915 neergelegd in een protocol en bij traktaat van Den Haag op 26 maart 1928 nog enigszins gewijzigd om de doorsnijding van het stamgebied van de Djagoei-Dajaks op te heffen.

Traktaat van Den Haag van 16 mei 1895

In dit verdrag werd de eerder eenzijdig door Nederland getrokken grens tussen het Nederlandse en Britse gebied op Nieuw-Guinea vastgesteld. In 1902 werd het bestuur over het Britse gedeelte overgedragen aan de Australische Commonwealth, waarmee Nederland toekomstige grensconflicten diende te regelen.

Verdragen met Portugal

Grensproblemen op Timor hebben aanleiding gegeven tot enkele verdragen, beginnend met een door de Tweede Kamer verworpen verdrag van 6 oktober 1854 en naderhand het verdrag van Den Haag van 1 oktober 1904.

Conflicten met Spanje en de Verenigde Staten

Diverse geschillen met Duitsland, toenmalige buurstaat op Nieuw-Guinea, met Australië dat de voormalige Duitse kolonie later als mandaat bestuurde, en met de Verenigde Staten ten aanzien van enkele eilanden ten zuiden van Mindanao konden vreedzaam opgelost worden.

Haven van Sabang

Bij de bemiddeling van Paus Leo XIII in 1885 in een geschil tussen Spanje en Duitsland werden de noordelijk van Nieuw-Guinea gelegen Mapia-eilanden, behorend tot de Carolinen en onderhorig aan de Sultan van Tidore, tot de Spaanse bezittingen gerekend, waartegen Nederland niet protesteerde.

Na een Spaans protest in 1897 tegen een bezoek van de Nederlandse resident van Ternate aan dat gebied, sloot de Indische regering in 1899 een nieuw politiek contract met de Sultan van Tidore, waarin de Mapia-eilanden tot dat sultanaat werden gerekend en dus formeel onder Nederlands gezag werden gebracht. Tegelijkertijd echter gingen de Carolinen als groep in haar geheel over naar Duitsland en naderhand als mandaatgebied

weer naar Japan. Maar dit gebeurde met uitzondering van de Mapia-eilanden, die bleven ressorteren onder de afdeling Ternate.

Island of Palmas Case

In volkenrechtelijke zin was de Island of Palmas Case van groot internationaal belang. Een zaak tussen de Verenigde Staten en Nederland, betreffende het eiland Palmas (of Miangas), uitgevochten voor het Permanent Court of Arbitration, met als arbiter Max Huber (toenmalig president van het Internationaal Gerechtshof in Den Haag). Deze zaak kan worden opgevat als een vervolg op de Mapia kwestie op het moment dat het hele eilandengebied van de Filippijnen in 1898 door Spanje aan de Verenigde Staten werd overgedragen.

Nederland eiste de soevereiniteit op krachtens een verdrag met de toenmalige Prinses van de Sangihe- en Talaud-eilanden waarmee de Nederlandse suzeriniteit zou zijn gevestigd. Huber erkende in eerste instantie weliswaar de Nederlandse rechtstitel: *"These native States were from 1677 onwards connected with the East-Indian Company, and thereby with The Netherlands, by contracts of suzerainty which conferred upon the suzerain such powers as would justify his considering the vasaalstate as a part of his territory"*. Hij noemde dit overigens een *"inchoate title"*, een nog gebrekkige beginnende titel, evenals de door Amerika aangevoerde soevereiniteit op grond van ontdekking door Spanje en rechtsopvolging door de Verenigde Staten. De doorslag werd gegeven door het Nederlandse uiterlijk vertoon van gezag, signalen van soevereiniteit die *"ought to be considered as prevailing over a claim possible based on discovery in very distant times and unsupported by occupation"*.

Constellatie van het koloniaal territorium

Hiervoor is gesproken over de onzekerheid omtrent de grenzen van de Nederlandse invloedssfeer langs de randen van de Archipel. Maar ook binnen die grenzen heerste soms onzekerheid. Er was sprake van een Nederlandse invloedssfeer, ja zelfs van een Nederlands gezag. Naar de buitenwereld was er zelfs sprake van Nederlandse soevereiniteit. Maar pas de Grondwet van 1922 stelde in artikel 1, dat: *"Het Koninkrijk de Nederlanden omvat het grondgebied van Nederland, het gebied van Nederlands-Indië, Suriname en Curaçao"*, met de uiterlijke schijn van nevenschikkende gelijkwaardigheid.

Op grond van de argumentatie in de Palmas Case kan worden gesteld dat de met de inheemse vorsten tijdens het VOC-bewind gesloten contracten aan de rechtstitels tenminste een "beginnende volkenrechtelijke status" gaven. Duidelijk is wel dat in tegenstelling tot de door de Compagnie gesloten contracten, de in de 19^e en 20^e eeuw gesloten verdragen geen volkenrechtelijke status genoten. Deze verdragen waren slechts de bepaling van de plaats welke deze vorsten en volken innamen in het Indische Staatsbestel, waarvan zij een onderdeel waren geworden: de Korte Verklaring. Het was een zekere mate van zelfbestuur met een gelijktijdige erkenning van de

Nederlandse soevereiniteit. De opvatting van Hugo de Groot, dat de Indische vorstendommen als soevereinen moesten worden gezien, werd tijdens het VOC-bewind nog wel gehanteerd, maar u in de 20^e eeuw, was er in juridische zin sprake van een geheel andere staatkundige constellatie. Het volkenrecht had afgedaan, de door Nederland gepretendeerde en door de andere staten niet aangevochten soevereiniteit, had Indië onder het Nederlandse staatsrecht gebracht. Het gebrek aan effectief gezag over de buitengewesten deed aan deze pretentie niets af. Dat was een kwestie van tijd, hetgeen ook in de Palmas Case werd geaccepteerd.

Vredespaleis Den Haag

Schildpadeieren

Interessant is dat de Island of Palmas Case op 17 december 2002 een vervolg kreeg door de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof in Den Haag inzake een geschil tussen Indonesië en Maleisië. Het betrof soevereiniteit over twee kleine eilanden Ligitan en Sipadan, ten noordoosten van Borneo. Een claim van Indonesië op soevereiniteit krachtens de

rechtsopvolging van de Staat der Nederlanden en een claim van Maleisië op een reeks opvolgingstitels, beginnend met de titel van de Sultan van Sulu op deze eilanden konden het Hof niet overtuigen. In een onderzoek van het Hof naar de praktijk van beide staten in het gebied bleek dat Indonesië, als rechtsopvolger van Nederland, zich nauwelijks kon beroepen op effectieve gezagsuitoefening. Maleisië kon zich op iets meer beroepen, gezien het vanaf 1917 stellen van regels met betrekking tot het rapen van schildpadeieren en het onderhoud van vuurtorens. Noch Nederland, noch Indonesië waren tegen deze activiteiten opgekomen. Op basis van deze effectieve uitoefening van gezag besloot het Hof dat de soevereiniteit aan Maleisië toebehoort. Het Hof volgde in deze de lijn die in 1928 in de Island of Palmas Case was uitgezet.

Soevereiniteit tussen Sabang en Merauke; soevereiniteit tussen het Europese oorspronkelijke en trotse "qui ne reconnoist plus grand que soy après Dieu" (die behalve God, niets of niemand boven zich erkent) en het Indische minimalistische criterium van de Island of Palmas Case. Een criterium waarmee Nederlands-Indië er een eiland bij kreeg, maar Indonesië er twee verloor. En dat tussen Sabang en Merauke.

Bron: Javapost.

 *Afhalen *Lunch *Diner *Catering www.mirasa.nl info@mirasa.nl	<i>Indonesisch eethuisje Mirasa</i>	Reinkenstraat 61 2517 CR Den Haag Tel: 070 - 346 41 98 Fax: 070 - 363 43 13 M: 06 - 45614409 J.J.H.W. de Brabander F.P. Hartani
---	--	--

(advertentie)

Inleiding Slag in de Javazee

door: C.L. van Kooy

Dit is een ooggetuigenverslag van C.L. (Cor) van Kooy, sergeant-vlieger van de Catalina Y-45, gestationeerd in Tandjong Priok. Cor van Kooy was de vlieger die op woensdag 18 februari 1942 als eerste de Japanse vloot ontdekte in de Indische wateren. Dit werd de inleiding van wat als de beruchte Slag in de Javazee de geschiedenis in zou gaan. Om de authenticiteit zoveel mogelijk te bewaren heeft de redactie dit verslag zoveel mogelijk woordelijk overgenomen. Met hartelijke dank aan zijn zoon, Richard van Kooy, die ons dit verslag deed toekomen.

Verslag van enige vluchten met het vliegtuig Y-45, uitgevoerd in februari 1942, door sergeant-vlieger C.L. van Kooy.

De bemanning van het Catalina Y-45 vliegtuig bestond uit:

Luit.t.z. H. Dorre (commandant en waarnemer)

Sergt.vlieger C.L. van Kooy (1e vlieger)

Korp.vlieger Hendrikse (tweede vlieger)

Matr.telegrafist Chr. Van Doorn
Korp.vltgmaker Bosman (eerste mecanicien)

Matr.vltgmaker De Haas (tweede mecanicien)

De tweemotorige vliegboot: Catalina Y-45

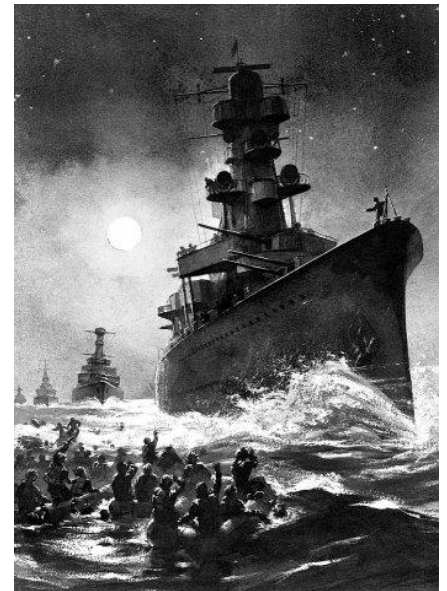
De Y-45 behoorde tot de Groep-vliegtuigen 18, gestationeerd in Tandjong Priok, onder commando van de Officier-vlieger II Witholt. In de eerste helft van de maand

werden voornamelijk convooi-diensten verricht ten behoeve van de grote transporten naar Singapore en werd bescherming verleend bij de ankerplaatsen in de Lampung- en Ratai-baai (Sumatra). Omstreeks de tijd van de val van Singapore werden langdurige verkenningen in de Zuid-Chinese zee en over de eilandengroepen ten oosten van Sumatra uitgevoerd, waarbij we enkele malen vijandelijke vliegtuigen moesten ontwijken. In de eerste plaats omdat verkenningsberichten hoofdzaak waren en ons type vliegtuig allerm minst geschikt was voor een mogelijk luchtgevecht, snelheid, wendbaarheid en de bewapening in aanmerking genomen.

De bemanning harmonieerde uitstekend onder de bezielende leiding van Ltz. Dorre en allen werkten mee om iedere onderneming in haar geheel te doen slagen. Ondanks het feit dat er per week 60 à 70 vliegreuren werden gemaakt, werd in vrije tijd nog veel gedaan om de gevechtswaarde van de Y-45 te verhogen. Moesten dan ook bij sommige vluchten extra mitrailleursschutters worden meegenomen, dan waren hier altijd veel liefhebbers voor.

Woensdag 18 februari 1942 werd een verkenning uitgevoerd over Banka en Billiton. Hierbij werden vijandelijke schepen gesignaleerd in de Straat Banka en in de noordelijke baai van dit eiland. Tevens ontvingen wij op deze vlucht de noodseinen van de Hr.Ms. Van Nes, dat aangevallen werd door groepen Japanse bommenwerpers. Op onze terugtocht naar MVKP hebben wij geen bijzonderheden hierover kunnen ontdekken. Donderdag en vrijdag daaropvolgend verkenden wij de Straat Soenda en de Indische Oceaan en hoorden bij onze terugkomst, dat een op MVKP gestationeerde Britse

Catalina vele mensen op vloten in de Javazee had gemeld. Dit toestel had echter niet kunnen landen, omdat bij de ochtendstart de bodem van het vliegtuig lek was gestoten.

Afbeelding uit de documentaire van Niek Koppen over de Slag in de Javazee (1995).

Zaterdag 21 februari zou de Y-45 bemanning vrij van dienst krijgen, maar er gingen eenparige stemmen op om deze tijd te besteden aan reddingspogingen in de Javazee. Na toestemming te hebben verkregen, vertrokken in de ochtend een Dornier en een Y-45. Met uitzondering van tweede vlieger Hendrikse (afwezig) en eerste mecanicien Bosman (voor wie Gommers in de plaats kwam) was de bemanning hetzelfde als op 18 februari. De Y-45 had succes; op ruim 100 mijl afstand boven Indrumajoe werd een sloep aangetroffen met 27 opvarenden van de "Sloet van de Beele", Europese vrouwen en mannen en enkele inheemsen, waarvan velen met vreselijke brandwonden. Allen werden snel en voorzichtig overgenomen en nog voor de middag veilig in Tandjong Priok afgeleverd. Uit verklaringen bleek dat zij enige tijd in contact hadden gestaan met een grotere sloep

met daarin 80 schipbreukelingen. In de middag zou getracht worden deze overigen te vinden en hiertoe zouden opnieuw een Dornier en de Y-45 met als vliegers de Off-vlieger Van Es en sergt-vlieger J. Verkaaik ingezet worden en om 13.00 uur vertrekken.

Om deze tijd echter vond een Japanse luchtaanval op de haven van Priok plaats. De Dornier moest nog brandstof laden en omdat door de aanval de brandstofprauw niet voer, waren we gedwongen om het einde luchtalarm af te wachten. Mede op verzoek van de bemanning heeft Ltz. Dorre toestemming verzocht en gekregen om tijdens het luchtalarm te mogen vertrekken en laag over de kust vliegend is de Y-45 weggekomen.

Dornier Do-24K

Na vele drijvende voorwerpen geïnspecteerd te hebben, wanhoopten we bijna nog vóór de avond enig succes te kunnen boeken, tot we plotseling een nieuwe stip op het water ontdekten. Ltz Dorre wilde reeds in verband met het late uur terug keren naar de basis, vooral omdat wij reeds zovele stippen tevergeefs hadden onderzocht.

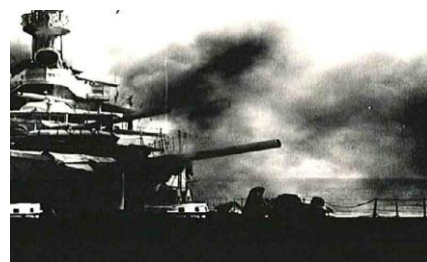
Ondergetekende echter drong er bij Dorre op aan om toch ook deze stip van nabij te onderzoeken en gelukkig hadden we dit keer succes. Het bleek inderdaad de grote sloep te zijn, waar we naar op zoek waren. Nadat de Y-45 vlak bij de sloep geland was, sprongen vele schipbreukelingen overboord en bereikten uitgeput onze vliegboot, waar het niet gemakkelijk was om hen aan boord te hijsen.

De sloepcommandant, de heer Römmelink, hoofdadministrateur van de Billiton Mij, meldde dat zich in totaal 79 personen aan boord van de sloep bevonden en dat sinds de ramp nog niemand water of eten gehad gekregen. Hij beschikte slechts over enkele blikjes zoete gecondenseerde melk. Ltz. Dorre vroeg: "Wat denk je ervan, Van Kooy?" En wetende wat hij bedoelde, antwoordde ik volvertrouwen: "Alles meenemen maar, mijnheer". Om ongelukken te voorkomen riep ik toen de overige schipbreukelingen toe om rustig te blijven en dreigde dat indien niet gehoorzaamd werd, wij onze reddingspoging zouden moeten afbreken. Als iedereen zich kalm hield, konden we allen meenemen.

De Y-45 zou hierdoor ruim twee ton boven het maximum afvlieg-gewicht beladen worden, maar we konden het niet riskeren dat de Dornier eventueel zou wegblijven. Nadat de sloep langzij was gebracht, namen we allen over en propten de Catalina van voor tot achter helemaal vol. Na eerst nog tegenslag met een motor te hebben gehad, waardoor we bijna op een lege sloep liepen, konden we weer vertrekken. Door de vrij zware deining werd het een nogal bijzondere opstijging, maar alles verliep uiteindelijk toch goed. Tijdens de start kwam de Dornier over en nu wij een lege sloep achterlieten, had deze Dornier de gelegenheid om verder te zoeken. Ook zij hadden geluk en konden, naar ik meen, zo'n 50 van onze kameraden oppikken die op vloten rondredren, afkomstig van de Hr. Ms. Van Nes. Deze mensen zouden weinig kans van overleven hebben gehad indien de Y-45 en de Dornier beide de opvarenden van de grote sloep onder zich verdeeld zouden hebben en op de terugweg naar de basis waren. Met spanning werd de radio uitgeluisterd naar het sein "Einde luchtalarm". We ontvingen dat signaal juist op het moment dat we het luchtruim van Tandjong

Priok binnenvlogen. Het bericht kwam dat de Japanse vliegtuigen zojuist waren vertrokken.

De landing in Tandjong Priok bracht bijzondere moeilijkheden met zich mee. Door de twee ton overbelasting was een hogere landingssnelheid vereist. Op de rede stond een flinke deining en mocht ik de harde klappen bij de landing niet riskeren. Daarom moest er in de haven geland worden en ik berekende dat ik de gehele uitloop van kolenhaven tot vliegveld nodig zou hebben. Dit klopte, want met kort binnenkomen lag de Y-45 juist voor de eerste vliegveldboei stil. Op het vliegveld waren Eerste Hulpdiensten aanwezig en na korte tijd hadden al onze passagiers de nodige verzorging.

Originele foto van een moment in de Slag in de Javazee

Zondag 22 februari vlogen wij weer met onze vaste bemanning. Vergezeld van een Y-48 haalden we ieder vier grote magnetische mijnen van Marokkembang die in de nacht van 23 op 24 februari met succes in de Zuidelijke toegang van Straat Banka werden gelegd. Waarschijnlijk ten gevolge van de heersende nevel was de Y-48 bij terugkeer tijdens de landing verongelukt, waarbij vijf van de zeven bemanningsleden het leven lieten.

Vrijdag 27 februari om 12.00 uur Java-tijd, steeg de Y-45 op voor een verkenningsvlucht over de Javazee. Lege reddingssloepen, vloten en een brand vrachtschip en dan plotseling "Alarm". Het blijkt na verkenning een geallieerd eskader te zijn, waartussen we de kruisers Hr. Ms. DRTR en de Java herkennen. Vreemd is het

echter dat er geen begeleidende vliegtuigen voor bescherming in de nabijheid zijn. Ltz. Dorre besluit om een verkenningsslag in de omgeving van de vloot te maken. Er wordt koers gezet richting van het eiland Bawean. Dan wordt een tweede vloot ontdekt en in een open schrift wordt de positie van deze vijandelijke formatie doorgeseind. We tellen twee formaties van kruisers en torpedobootjagers met daarachter drie rijen transportschepen. Van de kruisers werden vliegtuigen gekatapulteerd en we waren gedwongen om naar ruim 4000 meter te stijgen voor voldoende dekking. Af en toe komen we uit de wolkenlaag en zien we onze torpedobootjagers op de Japanse vloot toestomen, maar de aanwezigheid van de Japanse vliegtuigen dwongen ons om ons weer terug te trekken in de wolken.

Om ongeveer 16.15 uur zien we witte plekken op de schepen maar we zitten te hoog om goed te kunnen observeren. En hierna draaien de schepen van elkaar weg.

We hebben na deze berichten geen andere opdrachten gekregen en volgens onze oorspronkelijke orders moesten we om 18.00 uur terug op de basis zijn. Met spanning hebben wij nog de hele nacht gewacht op een oproep, maar kregen pas zondagochtend 29 februari de opdracht om naar het Meer van Tjileuntje nabij Bandoeng te evacueren. Hier werd het toestel gecamoufleerd verankerd. Ltz. Dorre werd naar Bandoeng ontboden voor een te vormen Marine Bataljon. Op 5 maart arriveerde de Officier-vlieger II Witholt met de commandant van de MLD Kapt.t.z. Bozewa met andere hoofd- en subalterne officieren. Witholt deelde mij mee dat hij de Y-45 overnam en dat ik mij in de Riouwstraat in Bandoeng moest melden. De Y-45 is daarop vertrokken. Ltz. Dorre en onder-

getekende kregen opdracht ons aan boord van s.s. Poelau Bras te begeven en zijn na de ondergang van dit schip op Sumatra in krijgsgevangenschap geraakt. Telegrafist Chr. Van Doorn en mecanici De Haas, alsmede mecanici Gommers zijn op Java gevangengenomen. De laatste is in Nagasaki overleden.

Reddingssloepen met een aantal overlevenden

Hierbij wil ik verder nog opmerken, dat ik in Januari 1946 aan de Schout-bij-nacht, chef van de afdeling personeel van de Koninklijke Marine een brief heb verzonden, waarin ik meende de aandacht te moeten vestigen op de verrichtingen van Ltz. Dorre, gedurende krijgsgevangenschap, waarbij hij door zijn optreden als officier en als kampcommandant ieders respect afdwong en het lot van vele kampgenoten wist te verzachten en te verbeteren. Een afschrift van deze brief volgt hieronder.

Aan de Schout-bij-nacht Chef der afdeling Personeel der Koninklijke Marine. Departement der Marine te 's-Gravenhage.

Ondergetekenden, Van Kooy, Cornelis Louwrens, sergeant-vlieger Kon. Mar. stbno: 12734,

tijdelijk in de rol van het repatriëringskamp te Doorn, richt zich beleefd tot Uwe Hoogedelgestrenge met het navolgende:

Dat hij gedurende 3,5 jaar krijgsgevangene is geweest in kampen in en om Palembang en Pakan-Baroe (Sumatra).

Dat hij, hoewel beseffende dat dit ongewoon is, gaarne de aandacht zou willen vestigen op de verrichtingen van H. Dorre, Ltz.II, die door zijn optreden en voorbeeld als officier en als kampcommandant niet alleen aller respect afdwong, maar tevens door correct en beslist optreden tegenover de Japanner het lot van alle kampgenoten wist te verzachten en zelfs te verbeteren.

Dat genoemde officier meerdere malen lijfstraffen heeft ondergaan voor verzoeken welke hij in het belang der krijgsgevangenen deed of voor door hem getroffen maatregelen.

Dat hem dit allerm minst afschrikte, moge blijken uit het feit dat hij enkele malen, zonder vergunning van de Japanners, 180 km van Moeara naar Pakan-Baroe met een fouragewagen meereed en dan aangekomen op het Japanse hoofdkwartier steeds geruime tijd werd afgerost, waarbij hij builen en verwondingen opliep en enkele tanden en kiezen verloor. Daarna moest hij nog lange tijd in de houding blijven staan, maar dan toch eindelijk in het hoofdkamp van geallieerde krijgsgevangenen werd gestuurd, vanwaar hij altijd weer met de nieuwsberichten welke alleen daar op bijzondere wijze konden worden verkregen, naar zijn eigen kamp terugkeerde.

Dat deze handelingen er in hoge mate toe bijdroegen om het moreel der krijgsgevangenen te versterken en waardoor vooral de zieken en zwakken weer moed verzamelden en nieuwe hoop kregen bij het steeds gunstiger worden van de berichten.

Dat er nog vele andere feiten ten gunste van deze officier genoemd kunnen worden.

Dat dit alles niet onopgemerkt bleef bij de geallieerde bondgenoten, bleek toen hij na de bevrijding met het commando werd belast over alle ex-krijgsgevangenkampen rond het gebied Pakan-Baroe.

Ondergetekende rekent het zich tot zijn plicht hier de waardering en het respect te vertolken van alle militairen en burgers, die met Ltz. Dorre in krijgsgevangenschap verkeerden en ongetwijfeld en desgevraagd bovengenoemde feiten zullen bevestigen.

Hij hoopt dat e.e.a. Uwe welwillende aandacht zal mogen hebben.

*De sergeant-vlieger w.g.
C.L. van Kooy*

Deze inlichtingen verstrekt in verband met Brief 6107/4681 dd. 18 nov. 1946.

Afdeling Personeel – onderafdeling onderscheidingen.

C.L. van Kooy.

Zinkende kruiser tijdens de Slag in de Javazee

Toegevoegd: Wat de ogen der vloot zagen

Vrijdag 27 februari 1942. 12.00 uur Java-tijd.

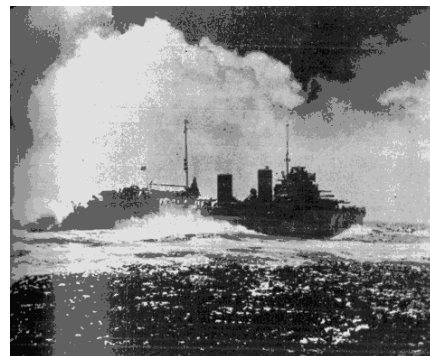
Als een grote vogel verheft zich de Catalina Y-45 uit de haven van Tandjong Priok, cirkelt nog één maal om het vliegekamp en koerst dan de Javazee in. "Pijn of geen pijn..."vraagt de vlieger aan de waarnemer, doelende of er al spoedig vijandelijke actie te

verwachten is. "Nog niet", is het antwoord veelbetekenend en de vlieger geeft de andere leden van de bemanning een teken om de parachute-harnassen om te doen en de parachutes bij de hand te hebben. Als de 2^e vlieger gereed is en de besturing overneemt, spant hij zich ook in het "bokkentuig" en inspecteert dan de uitrustingen van de leerling-waarnemer, de telegrafist en de twee mecano's, die de zonderlinge titels van Paai en Bijpaai dragen. Daarna klimt hij weer op de bok en tuurt met zijn kijker het spiegelende wateroppervlak af. Ook de waarnemer in de neus van de vliegboot en de bijpaai achteruit hebben ieder een kijker en turen in de verten. De tweede vlieger draait aan een klein knopje en corrigeert de koers van het vliegtuig, dat door "Sjors" gevlogen wordt. "Sjors" is de stomme handlanger aan boord, de automatische piloot.

Aan de horizon wordt een klein zwart stipje ontdekt. In de bocht en er op af. Het blijkt een lege reddingssloep te zijn. Waar zijn de opvarenden gebleven? Opgepikt door een ander vliegtuig of schip, of misschien gek van de dorst en de brandende tropenzon overboord gesprongen en daarbij verdronken? Even verder drijft in ieder geval een lijk. We hervatten onze patrouille en zien rook opstijgen. Als we de rook naderen, blijkt het een brandend vrachtschip te zijn. Geen menselijke ziel aan boord te ontdekken. Enkele sloepen zijn verdwenen; de lege takels slingeren heen en weer. Hoe lang zou het al branden? Twee dagen, drie, of een week? De naam van het schip is niet meer te onderscheiden. De positie wordt genoteerd en we koersen richting Soerabaja.

Door de boordtelefoon plotseling de waarschuwing: "Meerdere schepen recht vooruit". Het alarm loeit en de mitrailleurs vóór in de neus, achter in de "blisters" en in de bodem worden bemand; door

de microfoon worden verdere instructies gegeven. De vliegboot gaat laag over het water. Zijn we al gezien? Weer even wat hoger vliegen om de silhouetten te onderscheiden en direct weer omlaag. Dit spelletje wordt enige malen herhaald, maar plotseling worden de HMS "De Ruyter" en de HMS "Java" ontdekt tussen de oorlogsschepen en de spanning vermindert als we met een boog om het geallieerde eskader heen vliegen.

Momentopname tijdens de Slag in de Javazee

"Wat gek", zegt de waarnemer, "geen enkele kist voor nabij-bescherming" en inderdaad, we zien geen vliegtuigen in de buurt. De waarnemer raadpleegt de kaart en de tijd en hij besluit een verkenningsslag in de nabijheid van de vloot te maken. Daartoe wordt koers gezet in de richting Bawean. Maar, nog vóór we dit eiland bereiken, zien we aan bakboord een tweede vloot. Laag scheren we over het water en af en toe wat hoger om beter te kunnen zien en dan blijkt dat dit Japanse oorlogsschepen zijn. Dan klimmen; de beide motoren zingen – neen brullen – een machtig lied en terwijl we de sterkte van de formaties opnemen, seint de telegrafist in koortsachtig tempo in open schrift: "Vijandelijke vloot gesignaleerd, 10 mijl west van Bawean". We tellen twee formaties van kruisers en torpedobootjagers en daarachter drie lange rijen transportschepen, 43 stuks in totaal. Maar we moeten hoger, wolkendekking zoeken, want reeds zijn vanaf de

Japanse kruisers de vliegtuigen gekatapulteerd, die ons nu op de staart zitten. Pas op 4400 meterhoogte bereiken we de wolken en net op tijd overigens, want de snelle jagers zaten al kort bij. Even later komen we weer uit de wolk en ontdekken dat de geallieerde torpedobootjagers recht op de Jappen af gaan. Maar zo komen ook de Japanse vliegtuigen weer op ons af en we duiken weer in onze veilige wolk. De jonge kerels in de vliegboot hebben lol: "lekker mis" klinkt het door de boordtelefoon, als de Jap ons kwijtraakt. De "paai" verveelt zich en is op de elektrische kookplaten bruine bonensoep en een "vette hap" (aardappelen, groenten en vlees) aan het opwarmen en komt even later warempel de vlieger een beker hete soep aanbieden. "Geen tijd", zegt die en bijt op zijn onafscheidelijk sigarettenpijpje. "Slik in", zegt de mecano oneerbiedig, "is goed voor de zenuwen".

Het is kwart voor vier intussen en plotseling vliegen de vuurstralen uit de lopen van de kanonnen beneden ons. Even later zien we tientallen witte waterzuilen rond de schepen omhoogspuiten en nogmaals herhaalt zich dit, maar op deze hoogte zien we weinig effect. De schepen draaien van

elkaar af en schijnen zich verderop weer te verzamelen. Twee gaan er weg in de richting van Soerabaja. Ook voor ons wordt het tijd om terug te keren naar onze basis. Onze dieptebommen kunnen we vanaf deze hoogte niet gebruiken en de brandstof raakt op. Nog even laten we ons aan de nijldige Japanners zien, die meteen weer komen aanstormen en dan gaan we terug, blind vliegend in de wolkenlaag richting Tandjong Priok. Van alle daar in de haven liggende geallieerde schepen wordt de bemanning met spoed teruggeroepen aan boord.

Monument der gevallen, ook wel Marinemonument genoemd, op het ereveld Kembang Kuning, ter nagedachtenis aan de gevallen tijdens de Slag in de Javazee

Ook op het vliegveld houdt men zich gereed en wacht men met spanning op een oproep. Deze komt echter niet meer. Om middernacht is de "Slag in de Javazee" geschiedenis geworden.

Nawoord

Cor van Kooy werd geboren op 23 april 1914 in Den Haag. Als vlieger voor de MLD (Marine Luchtvaart Dienst) vloog hij de Y-45, een 2-motorige vliegboot, die op 18 februari 1942 de Japanse vloot ontdekte in de Indische wateren. Op 27 ontaardde dit in de "Slag in de Javazee". De documenten die het verslag van Van Kooy omvatten werden aan de redactie van NICC Magazine beschikbaar gesteld door zijn zoon Richard van Kooy, met de bedoeling om deze door publicatie te bewaren voor het nageslacht. Tevens werden kopieën beschikbaar gesteld aan het Nederlands Instituut voor Militaire Historie. Na de oorlog werd Cor van Kooy vlieger bij de KLM. Voor zijn verdienste tijdens de oorlogsjaren ontving Cor van Kooy de "Bronzen Leeuw", de hoogste militaire onderscheiding voor onderofficieren. Op 12 juli 1949 verongelukte hij met de "Franeker" van de KLM bij Bombay. De onderstaande LINK leidt naar een documentaire over de crash van de "Franeker".

<http://geschiedenis.vpro.nl/programma/2899536/afleveringen/3557486/>

(advertentie)

Reparatie van iPhone en iPad. Klik [hier](http://www.borca-online.nl/iphone-en-ipad-reparatie) voor de aanbieding

<http://www.borca-online.nl/iphone-en-ipad-reparatie>

Borca Online
Computer Service

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl

Gouverneur Jakarta wil Batavia renoveren

De vervallen, beschimmelde en aftakelende pakhuizen en gebouwen die vroeger Batavia vormden moeten zo snel mogelijk in ere hersteld worden. Dat zegt Joko Widodo, de daadkrachtige gouverneur van Jakarta in een interview met NRC Handelsblad. Widodo, in Indonesië vooral bekend onder zijn bijnaam Jokowi, zegt dat het herstellen van de hoofdstad van de voormalige Nederlandse kolonie in het belang van Indonesië is. "Die gebouwen zijn hun gewicht niet in goud, maar in diamanten waard. Als wij slagen kan de buurt het anker voor toerisme in Jakarta worden",

Kota Tua in Batavia

zegt Jokowi. Hij wil dat het hele gebied van 1,3 vierkante kilometer vanaf de haven van Sunda Kelapa tot en met het Fatahillah-plein, waar het vroegere gouvernementsgebouw aan gelegen is, een grote opknapbeurt krijgt. Hij wijst naar de grote groepen toeristen uit de hele wereld die op de Maleisische steden Malakka en Georgetown afkomen om de restaureerde Portugese kerken, Engelse herenhuizen en Nederlandse begraafplaatsen te bekijken. Malakka en Georgetown werden na grote opknapbeurten in 2008 door internationale organisatie UNESCO aangemerkt als werelderfgoed. Net als Georgetown en Malakka werd Batavia als gevolg van de Europese zoektocht naar specerijen van de 15e tot 17e eeuw een belangrijke handelsstad.

Eerdere pogingen zijn mislukt

Eerdere pogingen om Kota Tua, ofwel de oude stad, in Jakarta te herstellen liepen op niets uit. De gemeente kon de eigenaren niet dwingen de panden te restaureren, en ze weigerden er geld in te steken. Het gebied in het noorden van Jakarta overstroomt regelmatig.

Widodo (links) legt een en ander uit aan Premier Rutte tijdens diens bezoek aan Jakarta in 2013

"Wij bezitten nu meer wettelijke middelen om de eigenaren tot actie te dwingen", zei Jokowi. Als eigenaren niet meewerken, kunnen ze in de toekomst een hoge boete ontvangen, aldus gouverneur Widodo van Jakarta, die volgens de jongste peilingen bij kiezers de beste papieren heeft om in dit jaar de presidentsverkiezingen te winnen.

Hoe de grootschalige restauratie gefinancierd moet worden is nog onduidelijk. Joko Widodo zegt gemeentegeld beschikbaar te willen stellen, maar wijst op de verantwoordelijkheid van de eigenaren van de panden. Van een Nederlandse financiële bijdrage is volgens de gouverneur nog niet concreet sprake.

Dit artikel verscheen eerder in [NRC Handelsblad](#), 18 jan. 2014.

2^e Wereldoorlog in 100 voorwerpen

Op dinsdagmiddag 4 februari 2014 opende Z.M. Koning Willem-Alexander de tentoonstelling "De Tweede Wereldoorlog in 100 voorwerpen" in De Kunsthal in Rotterdam. Voor deze unieke tentoonstelling zijn 100 bijzondere voorwerpen bijeengebracht uit 25 oorlogs- en verzetsmusea in Nederland. Curator Ad van Liempt

heeft van het Arnhemse Indisch Herinneringscentrum het volgende voorwerp gekozen: de blouse van Helen Lotichius, met daarop geborduurd de Japanse kampen waarin zij heeft gezeten, memorabele kampgebeurtenissen en namen van lotgenoten. Helen is geboren als Helen Sokolovski in Wit-Rusland. In 1920, als in

Rusland de burgeroorlog woedt, vlucht ze met haar ouders naar Japan. Ze woont hier lange tijd en trouwt met de Nederlander Naut Lotichius. Met hem vertrekt ze naar Nederlands-Indië. Door haar internationale achtergrond spreekt Helen zeven talen vloeiend: Russisch, Japans, Frans, Engels, Duits, Maleis en Nederlands.

Tijdens de Japanse bezetting wordt ze geïnterneerd in het Kamp Banjoebiroe 10 in de buurt van Ambarawa. Met tegenzin, na een oproep wie er Japans spreekt en pas na aandringen van de Nederlandse kampleiding, heeft ze de functie van tolk geaccepteerd. Het is een lastige functie, omdat het ook inhoudt dat zij bij strafexpedities de donderspeeches van de Japanners moet vertalen.

Als de Nederlandse kampleiding haar vraagt door te geven wat de Japanse officieren bespreken, en wat ze verder via de radio aan mededelingen en nieuws oppikt, weigert ze dit. Het zou namelijk bij uitlekken van zulke berichten meteen duidelijk zijn dat zij de bron was. Het gevolg was dat ze

geïsoleerd raakte van de andere kampbewoners. Als ze bovendien in een gigantisch conflict raakt met de Kempeitai, raakt ze ook van hen geïsoleerd.

Na een flinke aframmeling wordt ze ontslagen als tolk. Het isolement is nu totaal en eindigt pas na de Japanse capitulatie als

de Britse troepen op Java arriveren.

Naast de blouse van Helen Lotichius is tevens te zien een reddingsvest van het Japanse transportschip "Nitomei Maru" (een van de "Hellships"), een Japanse mitrailleur en een overall van het Vrouwen Auto Corps (VAC).

De tentoonstelling "De Tweede Wereldoorlog in 100 voorwerpen" is een initiatief van het Nationaal Comité 4 en 5 mei, in samenwerking met de Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45. De voorwerpen zijn nog te zien tot en met 5 mei 2014 in De Kunsthal, Museumpark, aan de Westzeedijk 341, 3015 AA Rotterdam.

Salam Terakhir Uitvaartverzorging
 Rob van der Sar
 Koggewaard 207
 1824 GZ Alkmaar-Noord
 T 072-5611895
 M 06-15006305
www.salamterakhir.nl

Een persoonlijke Uitvaartverzorging die past bij uw gedachtegoed en levensstijl.

(advertentie)

Indo Rock ons cultureel paradepaardje? (3)

door: Albert van Prehn

Het was een mooie tijd met al die Rock & Roll bandjes. Vanuit de pensions, naar de huiskamers, afgehuurde zaaltjes en vervolgens naar de Duitse burens. Helaas ging dat na een tijdje voorbij en ik moet zeggen, dat het niet eens gekomen is omdat men de muziek niet waardeerde; integendeel. Ik heb nog meegemaakt dat er Engelse muzikanten in Duitsland verschenen. De eerste die ik tegenkwam waren niet echt supermuzikanten; ik zou velen van hen niet eens in mijn band willen hebben. En ook de muziek vond ik minder. Een beetje Rock &

Roll maar dan meer Rockabilly-stijl. Gelukkig verkeerde ik in een andere positie dan de meeste muzikanten, want tegen die tijd was mijn actieve rol er een beetje vanaf. De muziek speelde zich meer en meer af richting amusement en ach, de vraag naar de muziek van de Indo bandjes nam gestaag af. Andy Tielman had een andere groep en dat was niet meer echt het show-orkest dat het eerst was; er zaten vele Duitse en andere nationaliteiten als muzikant in zijn band. Maar ze waren wel goed en dat is Andy ten voeten uit. En waar hij ook was,

altijd een grote aanhang en een volle tent. Op een van de laatste gigs kwam er een Engelsman of Schot in de band als zanger, die ook slag speelde. Het repertoire ging gelijk om en was bijna 50 graden gedraaid. En hoe meer de muziek werd bepaald door de Britse invasie, hoe meer je werd getrokken naar de nummers en muziek wat later bekend werd als Beat muziek.

De tijd van Jimi Hendrix deed zijn intrede. De zwarte bezoekers (Amerikaanse soldaten) van de bars en clubs begonnen "Hey Joe"

te zingen als ze als gast even op het podium mochten meedoen. Ike and Tina Turner, de Beatles, Stones, etc. etc. het was allemaal geen Indo-Rock meer. Wel was het interessante muziek, want eigenlijk werd je als muzikant meegesleurd en ikzelf vond het best een uitdaging om de steven te wenden. Na de Engelse invasie kwamen de discotheken opzetten en spoedig waren de life bands niet meer echt noodzakelijk. De jeugd danste in de discotheken op de muziek van plaatjes.

Jimi Hendrix

Ach, het avontuur was ten einde; de laatste maanden hing je meer rond dan dat je werk had en al gauw begon je te denken aan het thuisfront. Mijn muziek-smaak was eigenlijk meer gericht op de muziek van Led Zeppelin en dat soort bandjes; Eric Clapton en Fleetwood Mac. Maar echt goed betaald werk had je eigenlijk niet meer. Het werd meer een soort hobby-bandje. Ik was niet een van de eerste rakkers die de grens passeerden, misschien zelfs wel een van de laatste en dat was mijn geluk. Want als ik hoorde van de eerste generatie jongens dan was dat wereldje een heel andere en de muziek was nog puur met het echte Indo-gevoel.

Jammer dat ook in die tijd de meeste bands niet konden volharden in een vaste bezetting. De wisselingen die plaatsvonden waren legio. Bovendien probeerde men elkaars bandleden weg te kapen en vaak was dat ook de teloorgang van veel goede bands. Economisch gezien waren onze jongens niet zo goed onderlegd en van zaken doen hadden ze vaak geen Hollandse kaas gegeten.

Misschien wel teveel nasi, maar daar houd je geen stand mee in de harde wereld van de showbizz. Ook deze jongen had dat niet. Muziek kwam eerst en dan de leut, vrouwtjes, instrumenten, en het zakelijke? Aduh, vergeten.

Terug in Nederland, nu in deze tijd zie je de Indische bands op de Bühnes van Kumpulans, pasars en (privé)party's, dansavonden, enz. De muziek is er nog steeds, nooit weggeweest, altijd als een rots in de branding stand gehouden ondanks dat al die stormen van verandering en modernisering erop losbeukten zijn er nog steeds bands die voor volle zalen en zaaltjes met publiek spelen. Life muziek op onze wijze, is typisch iets wat ons als Indische mensen nooit kan worden afgenomen. We blijven actief op onze manier en voor onze eigen gemeenschap. De Indo muziek uit de jaren '50 en '60 hoor je nog steeds, zij het dat ook hier veranderingen zijn opgetreden. De muziek is nu een allegaartje van allerlei muziek-richtingen.

De echte Rock & Roll van het eerste uur is bijna niet meer. Her en der proberen onze jago's het nog in stand te houden, maar die vlam in de pijp van toen is er niet meer. Men is ouder geworden, de smaak en de passie van toen is verflauwd, lijkt het wel. Als ik de muziek van onze eerste generaties beluister, en dan wel eens op Kumpulans kom, waar men die muziek nog speelt, bemerk ik toch wel een wezenlijk verschil. De muziek heeft een ander gehalte gekregen en niet iedere bezoeker lijkt er op te vallen. Ik denk dat men gewoon wil dansen en de potjo's en cumbia's, line dancing is wat het grote publiek momenteel wil. Maar soms maken we er een echt "potjo" van, want de gekste nummers worden omgetoverd in een potjo. Ik heb wel eens proberen mee te doen met die line dancers, maar het scheelde niet veel of ik brak mijn potjo's, dus ik kan het maar beter met mijn

tangans (vingers) doen vanaf het podium op mijn gitaar. Er was eens een keer dat ik een virus in mijn darmen had en met veel krampen op de Bühne stond toen een van de bandleden begin te roepen: "Potjo-potjo". Nou, als je iemand ooit van de Bühne heb zien racen richting een potjo in een achterkamertje, dan was ik het wel. Ik weet niet hoe het potjo's gedoe in de zaal is afgelopen, maar voor mij was het potjo gedoe in het achterkamertje een ware verlichting.

De Country muziek die er vanaf het begin was, is er nog steeds. De moderne manier van spelen die de huidige Amerikaanse sterren bezigen, klinken ook bij onze bands. Daarmee hebben wij het gebeuren wat vanuit de pensions is begonnen nog steeds kunnen handhaven., want bijna alle bands hebben voor meer dan 50% Country en Rock & Roll in hun repertoire. Maar is onze muziek dan niet meer dan die twee stromingen? Natuurlijk wel, wantmuziek in al zijn soorten en genres is iets wat bij ons Indische mensen hoort. En waar muziek is, daar zullen wij ons bevinden.

Eric Clapton

Want gerelateerd aan muziek is de gezelligheid, het sociale contact, het ontmoeten van vrienden en maken van nieuwe vrienden, het aanknopen van relaties en verder alles waarbij wij elkaar kunnen

tegenkomen bij de tonen van een life band op de achtergrond. Onze cultuur is al lang geen parapedaardje van onze gemeenschap meer. Het zou het geweest kunnen zijn in het prille begin van onze aanwezigheid in dit land, dankzij de artiesten en de toewijding van de muzikanten van toen. Maar het is wel de slagader in ons Indische lichaam, het is een wezenlijk deel van ons en is dat altijd geweest. Dat deel maakt ons tot wat wij zijn. Het is gewoon de verbintenis met ons verleden; een gedeeld verleden, want net als onze keuken hier zijn intrede heeft gedaan en uiteindelijk in al haar vormen in bijna ieder Hollands huisje tot het bijna dagelijkse menu behoort, zo heeft ook onze muziek hier een ommekeer gebracht in de beleving van de Rock & Roll. Onze blauwe diamanten hebben er toch maar even voor gezorgd dat dit kleine landje in de muziek scene zich even op de kaart heeft gezet.

Ons Indisch parapedaardje; ach, nogmaals was en is dat zo te noemen? Nee hoor, het is gewoon iets wat bij ons Indisch zijn hoort. Zonder muziek zouden wij niet

kunnen, zouden wij nooit op onze oude leeftijd nog op de dansvloer kunnen staan met onze stramme pasjes, die in een ververleden zo soepel en zwierig zijn geweest en de danszaal rond gingen.

Andy Tielman

Muziek houdt ons jong en bijna onsterfelijk. Toch zijn er tekenen van het einde, dat zal plaatsvinden zodra de oudere generaties hier zijn verdwenen en de jongeren, voor een groot deel vermengd, zich niet meer zo Indisch voelen en het cultuur gedeelte niet meer zo in zich dragen. Ik kan eigenlijk best wel met trots en melancholie zeggen, dat het bijna een eeuw heeft

geduurd, als alles voorbij zal zijn gegaan. En wat is nu 100 jaar? Een eerste, tweede, en derde generatie?

Indo Rock, ons parapedaardje? Noem het maar even zo. En als ik diep nadenk, zeg ik nu aan het einde van mijn relaas: JA, volmondig JA. En spreek mij eens tegen; nota bene even tevoren had ik bijna iets anders beweerd. Ach, ook dit hoort bij de Indo, ruwet zijn. Wie ben ik eigenlijk om anders te zijn? Lekker ruwet op z'n tijd mag toch? Wie is er nou Indo, U of ik? Want in die eeuw is er met onze komst hier toch heel veel veranderd. We waren van positieve invloed, zeker wat muziek betreft, want ook onze Beatles jongens hebben hun succes voor een deel te danken aan die knakker met zijn gitaarspel, die met zijn familie vanuit Indonesië hiernaartoe kwam en vanuit Breda zijn stempel drukte op een eeuw van muzikale beïnvloeding. Zijn naam was: Andy Tielman.

Korte berichten

Jakarta opnieuw geteisterd door overstromingen

De afgelopen weken heeft het opnieuw hevig geregend in en rond het Indonesische Jakarta. Vele straten en delen van wijken in de hoofdstad staan onder water. Al zeker 40.000 mensen

hebben hun huizen moeten verlaten vanwege het wateren verblijven in tal van opvangcentra. Vooral de noordelijke delen van de stad zijn getroffen door de aanhoudende regen. Het is een steeds terugkerend probleem voor Indonesië. In Noord-Sulawesi is de noodtoestand uitgeroepen. Daar kwamen al meer dan 25 mensen om het leven. Het regenseizoen zal nog tot zeker het einde van februari duren en volgens deskundigen is de regenval dit jaar nog heviger dan vorig jaar. Bij de verdediging tegen het water krijgt Indonesië hulp van Nederlandse experts. Tijdens de

Nederlandse Handelsmissie aan Indonesië met Premier Rutte in november vorig jaar, werd die samenwerking nog eens uitgebreid. Er worden plannen gemaakt voor het versterken van de kustlijn en het stoppen van de bodemdaling van de enorme miljoenenstad. Een reusachtig project, vergelijkbaar met onze

Deltawerken, is de constructie van een "afsluitdijk" in de baai van Jakarta. Dit moet de stad ook in de toekomst op lange termijn voldoende bescherming bieden.

Naar Indonesië via België met KLM

Wie deze zomer naar Indonesië wil vliegen, doet er goed aan om eens te kijken wat een vlucht kost naar Jakarta vanuit Duitsland en vanuit België. Omdat daar de vraag naar tickets naar Indonesië veel kleiner is dan in Nederland, stunten vliegtuigmaatschappijen daar vaak met hun prijzen, in de hoop zo meer stoelen te kunnen bezetten. Zo verkoopt de KLM haar tickets vanuit Amsterdam naar Jakarta in België een stuk goedkoper dan ze dat in Nederland doet. Een retourvlucht Schiphol-Jakarta kost op de Nederlandse KLM site 698 euro en op de Belgische KLM site maar liefst 200 euro minder. Dus vanaf 478 euro vlieg je vanaf Schiphol naar Jakarta en weer terug. Alleen moet je wel in België boeken en met de trein vanuit Antwerpen naar Schiphol reizen.

Dit kost je alleen maar wat extra tijd (maar dan kan je er voorafgaand aan je vakantie er een leuk dagje Antwerpen aan koppelen), want de treinreis Antwerpen-Schiphol is bij de vliegprijs inbegrepen. Dit klinkt allemaal een klein beetje gecompliceerd, maar als je het voorgaande nog eens leest, valt ongetwijfeld het muntje. Boeken kan gewoon vanaf een KLM site, met dien verstande dat je als vertrekplaats in plaats van Amsterdam (AMS) nu Antwerpen Centraal (ZWE) moet invullen. Prettige vakantie..... financieel kan

het in ieder geval niet meer stuk, toch? Want we blijven Hollanders!

Gemeentemuseum Den Haag overkapt binnentuin

Het Gemeentemuseum in Den Haag ontving onlangs een extra bijdrage van het Cultuurfonds. Deze wordt besteed aan een glazen overkapping van de mooie binnentuin van het museum.

Binnentuin vroeger (boven) en nu tijdens de constructie van de glazen overkapping

De architect van het museum, H.P. Berlage zag de binnentuin als centrale ontmoetingsplek. Met de overkapping zal deze functie ook in de 21^e eeuw gelden. Bovendien zal de glazen overkapping de mogelijkheid scheppen om extra service aan de bezoekers te bieden, ook bij minder goede weersomstandigheden. Verder worden in het museum de publieks- en horecavoorzieningen aangepakt en kan het Gemeentemuseum in de toekomst ook grotere evenementen en tentoonstellingen aan.

Vulkaan Java spuwt blauwe lava

Op het Indonesische eiland Java is een indrukwekkend mooi natuurverschijnsel te bewonderen. Van de vulkaan Kawah Ijen in het oosten van Java stroomt blauwe

lava. De vloeibare blauwe magma druipet langs de stenen en hellingen van de vulkaan naar beneden. De opmerkelijke blauwe kleur ontstaat door het gesmolten sulfiet dat er in de grond zit. Doordat de hete opstijgende lavadampen in contact komen met de zuurstof in de lucht, ontvlamt het sulfiet. De blauwe vlammen kunnen wel 1,5 tot 2 meter hoog worden. Helaas is het schitterende fenomeen alleen 's nachts waar te nemen. Overdag fungeert de vulkaan als zwavelmijn.

Rectificatie

In onze vorige editie is bij vergissing een onjuist foto-onderschrift geplaatst. In het 2^e deel van de artikelenserie Indo-Rock van Albert van Prehn is door de redactie een foto van The Hot Jumpers verruild door een van de Crazy Rockers, gewoon omdat wij een foto met muziekinstrumenten dynamischer achtten dan een andere. Voor het artikel maakte het niets uit, omdat beide bands genoemd werden. Helaas echter hebben wij daarbij niet goed opgelet en het foto-onderschrift niet voor het juiste verwisseld. De geplaatste foto was dus van de Crazy Rockers. Om nu de Hot Jumpers niet onder te laten doen, hieronder daarom een foto van deze band.

ZEEUWS VEILINGHUIS

GEVRAAGD:
INDISCHE SCHILDERIJEN

W. G. Hofker (1902-1981)

Hamerprijs: € 600.000,-

Herengracht 74, 4331 PX Middelburg
Tel. 0118 - 650 680

WWW.ZEEUWSVEILINGHUIS.NL

(advertentie)

Makers "The Act of Killing" vrezen voor hun leven

De makers van de voor een Oscar genomineerde documentaire "The Act of Killing" zijn hun leven niet zeker in Indonesië, het land waar de film is gedraaid. Dat meldt de Amerikaanse nieuwswebsite "The Global Post". In de schokkende documentaire is een reconstructie gemaakt van de gruwelijke moordpartijen onder communisten in de jaren zestig. Er werden toen in één jaar tijd meer dan een miljoen mensen over de kling gejaagd. De daders van toen spelen hun praktijken van die tijd na. Het heeft regisseur Joshua Oppenheimer en producenten Errol Morris en Werner Herzog 7 jaar om de film te maken. De vele

tientallen Indonesische crewleden worden niet op de aftiteling vermeld. Dit besluit is genomen na overleg met mensenrechtenorganisaties, die serieus vrezen voor de levens van de medewerkers aan de film die in Indonesië wonen.

Scene uit de documentaire "The Act of Killing"

In de film wordt duidelijk gemaakt dat de Indonesische elite en de regering de slachtingen in de jaren zestig steunden, iets dat zij officieel nog nooit hebben erkend. De documentaire heeft in het land een nieuwe discussie losgemaakt over de wrede daden tijdens de Koude Oorlog. Nu "The Act of Killing" overal ter wereld juichend wordt ontvangen en al tientallen prijzen in de wacht sleepte kunnen de Indonesische crewleden ook niet delen in het succes. De film, die in Indonesië ook niet officieel in roulatie is gebracht, geldt als de grote favoriet voor de Oscar voor de beste documentaire. De Oscars worden op 2 maart uitgereikt.

In Memoriam: Joop van den Berg

Op 25 januari 2014 overleed de journalist en schrijver Joop van den Berg. Jarenlang was hij als redactielid verbonden aan de Indische Letteren. Joop werd geboren in 1930 in Bondowoso op Java, werd geïnterneerd door de Japanners en tijdens de Bersiap ook door de Indonesische nationalistes. Nadien was hij onder meer landbouwadviseur in Nieuw-Guinea en journalist bij het NOS Journaal. Hij schreef tientallen boeken over allerlei Indische onderwerpen en stelde

bloemlezingen samen met verhalen en gedichten over Indië en Indonesië. Enkele bekende boeken van zijn hand zijn: "Regen over de Digoel", "Het verloren volk" en "Ajoh dan, neem... néém..." Door zijn journalistieke ervaring en zijn ook voor saillante details, wist hij zijn enthousiasme over te brengen op anderen via zijn boeken, maar vooral ook via de vele lezingen die hij in het hele land hield. Tevens speelde hij een belangrijke rol bij het behoud van het Indisch Cultureel Erfgoed. Joop van den Berg was joviaal, hartelijk en wars van pretenties. Altijd bereid om zijn kennis en ervaring met iedereen te delen. Wij zullen hem niet vergeten. Onze gedachten gaan uit naar zijn familie en vrienden.

Geen Pasar Malam Indonesia meer?

Op de valreep heeft de Indonesische ambassade besloten om dit jaar GEEN Pasar Malam Indonesia te organiseren. De reden hiervoor zou zijn dat de ambassade de handen vol heeft aan andere activiteiten die momenteel meer prioriteit

verdienen. Een en ander staat te lezen op de Indonesische website Serbalanda. Bij telefonische navraag legt Bonifatius Agung Herindra (afd. Pers en Voorlichting KBRI) uit, dat de Indonesische ambassade Indonesië zal blijven promoten in Nederland en deel zal nemen aan verschillende grote activiteiten in Nederland, zoals de Vakantiebeurs, Filmfestivals en allerlei andere evenementen. Tegenover "IndonesiëNu" heeft de Indonesische ambassade te kennen gegeven binnenkort met een officieel perscommuniqué te komen over deze beslissing. De

ambassade is op het ogenblik bezig met het ontwikkelen van een nieuw concept om het moderne Indonesië te promoten. De Pasar Malam Indonesia wordt sinds 2010 in het voorjaar op het Malieveld in Den Haag gehouden. Het evenement dat altijd druk bezocht is geweest, was een initiatief van wijlen Habibie, ambassadeur van Indonesië van 2006 tot 2010. Het had als doel de relaties tussen Nederland en Indonesië te stimuleren, zowel op cultureel, toeristisch als op zakelijk gebied. Habibie overleed in maart 2012, vlak voor de derde

editie van de Pasar Malam Indonesia. Het is bij de redactie niet bekend of de Indonesische ambassade deel zal nemen aan de geplande International Travel & Tourism Market, die van 15 t/m 20 april op het Malieveld gehouden zal worden. Voorlopig hebben wij in ieder geval de aankondiging die sinds het januarinumnummer in de Indische Agenda stond, weer verwijderd, in afwachting van nader bericht. Wij hopen u in het volgend nummer meer nieuws te kunnen vertellen.

CREAPRO

VERTALINGEN

Den Haag

(official sponsor van Stichting Nederlands Indisch Cultureel Centrum)

*Vertalingen van en naar alle talen en de moedertaal
Speciaal: technisch, medisch, juridisch en commercieel
Snelheid en kwaliteit tegen een redelijke prijs*

SINDS 1989 HET VERTAALBUREAU DAT U ZORGEN UIT HANDEN NEEMT

Galileïstraat 18 - 2561 TE Den Haag - tel: 070-362 05 89 * - fax: 070-362 56 64

@: creapro@worldonline.nl

W: www.creapro.myplaces.nl

DAT IS ANDERE TAAL...!

Specerijen van Indonesië: Kruidnagelen

Voor de VOC was de beheersing van de handel in kruidnagelen, één van de vier zogenaamde fijne specerijen, van het begin af aan een prioriteit. Aanvankelijk was het productiegebied beperkt tot de Molukken. Later werd de kruidnagelteelt ook op Ambon ten zuiden van de Molukken geïntroduceerd. De VOC streefde naar een wereldwijd handelsmonopolie op dit product. Dit werd gedaan door middel van het sluiten van exclusieve leverantiecontracten met de lokale overheden. Toen bleek dat deze zich niets van deze contracten aantrokken, ging de VOC steeds meer over tot het voeren van veroveringsoorlogen. Zo hoopte de VOC via een direct te vestigen bestuur de leveranties te kunnen waarborgen.

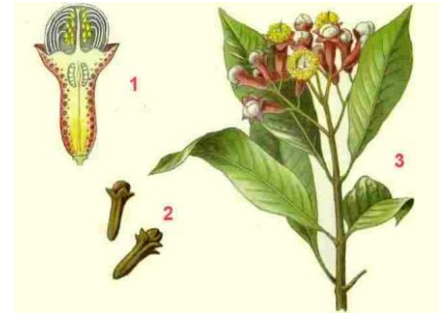
In het midden van de 17^e eeuw werd de expansiepolitiek met succes bekroond en werd de productie van kruidnagelen beperkt tot het eiland Ambon en drie kleinere eilandjes ten oosten daarvan. Alle kruidnagelbomen buiten dat gebied werden radicaal omgehakt, meestal met hulp van de "Hongi", lokale inheemse roei-

eenheden, die een soort milities waren onder VOC gezag. Daar waar de bomen bleven staan, was men verplicht om de oogst uitsluitend te leveren aan de VOC. Om het aanbod en daarmee de prijs op de wereldmarkt te reguleren, werd regelmatig bekeken of het noodzakelijk was om in het gebied kruidnagelbomen te kappen of juist aan te planten.

De kruidnagelboom is een fraaie boom met dicht groen loof. De bloemen groeien aan de uiteinden van de takjes in kleine trossen. De kruidnagel zelf is de bloem, die van de boom wordt verwijderd, nog vóór deze tot vruchtvorming overgaat. De kruidnagel bestaat in feite uit een ongeveer 1 cm lang steeltje met daarop een bloemknopje van ongeveer 3 mm doorsnede. Kruidnagelen worden met de hand geplukt of met bamboestokken voorzichtig uit de boom geslagen. Vervolgens worden zij in de zon gedroogd of gerookt. Een volwassen boom levert gemiddeld ongeveer acht pond kruidnagelen per jaar. Gedurende de Middeleeuwen bleef de kruidnagel in Europa een zeer schaars product, vanwege de hoge prijs. Na de vestiging van de Portugezen in Azië nam het gebruik ervan snel toe. Kruidnagelen worden gebruikt voor het kruiden en conserveren van voedsel en worden als geneesmiddel gebruikt tegen geheugenverlies, misselijkheid en astma. Bovendien is het een probaat middel tegen kiespijn. Hiertoe wordt uit de kruidnagel

een olieachtige substantie geperst, dat dan als verdoving wordt gebruikt.

Kruidnagelen worden in de keuken veel gebruikt als toevoeging bij net kruiden van onder andere speculaas, stoofvlees, rode kool, wildgerechten en tevens vormt het een bestanddeel van de meeste kerriesoorten. In Duitsland, maar ook in Oostenrijk, Zwitserland en enkele Balkanlanden wordt de kruidnagel toegevoegd aan Glühwein, in Nederland ook wel bekend onder de naam Bisschopswijn. De kruidnagel zelf dient niet gegeten te worden, omdat zelfs na urenleng meestoven de smaak zeer sterk is. Mede hierdoor wordt tegenwoordig vaak gemalen kruidnagel aan gerechten toegevoegd. Ook wordt kruidnagel gebruikt als geurstof in sommige soorten wierook. De stof wordt daarom ook gebruikt in parfumsorten.

In tegenstelling tot nu was de aanvoer en de verspreiding van kruidnagelen in vroeger tijden beperkt en gecontroleerd. De jaarlijkse aanvoer schommelde nogal in de 17^e en 18^e eeuw, in weerwil van de verwoede

pogingen van de VOC om het onder controle te krijgen. De VOC betaalde aan de inheemse producenten gemiddeld 25 cent per pond, terwijl de verkoop in Europa en Azië tussen de 3,5 en 4 gulden per pond lag. In Azië werd de verkoopprijs bewust iets hoger

gehouden dan in Europa, om te voorkomen dat andere handelsmaatschappijen de kruidnagelen daar zouden inkopen om ze vervolgens in Europa met winst te verhandelen. En zo bleef het monopolie bij de VOC, die met de handel schatrijk werd.

Volgende editie: Muskaatnoot en Foelie.

Bron: o.a. VOC Kenniscentrum.

zoekt donateurs

Het Indisch Platform behartigt de belangen van de Indische gemeenschap bij de Nederlandse overheid.

Stichting Het Indisch Platform - Postbus 85564 - 2508 CG Den Haag

www.indischplatform.nl

info@indischplatform.nl

Het Indisch Platform heeft de ANBI-status en dus is uw donatie een aftrekpost bij uw belastingaangifte

Recept van de maand Pangsit Pedis (vlammetjes)

Een pangsit pedis (vanaf nu noemen we het onder de meer bekende naam: vlammetje) is een gefrituurde snack, dat lekker pittig is en eruit ziet als een mini loempia. Hier het recept dat u thuis kunt uitproberen.

Ingrediënten:

1 pak pangsitvellen (Toko).
Hebben ze geen pangsitvellen, neem dan loempiavellen en deel deze in vieren. 400 gram rundergehakt, 1 rode ui, 2 teentjes knoflook (uit de knijper), 2 lomboks (zeer fijngesneden), 1 el. sambal oelek, 1 tl. vleeskruiden, 1 t. ketoembar, mespuntje zwarte peper, 1 tl. djahé, mespunt djintan, 1 el. bloem, 1 ei (geklutst, dient als plakmiddel), 1 ei (bakken als omelet), 3 à 4 el. gekookte koude rijst, zonnebloem- of maïsolie om te frituren.

Bereiding:

Het gehakt rul bakken in een scheutje olie en de fijngesnipperde ui, knoflook en fijngehakte lomboks er aan toevoegen. Dan de vleeskruiden, ketoembar,

bloem, peper, djahé en djintan erbij en samen even goed doorbakken. Omelet bakken van het ei en laten afkoelen, ook het

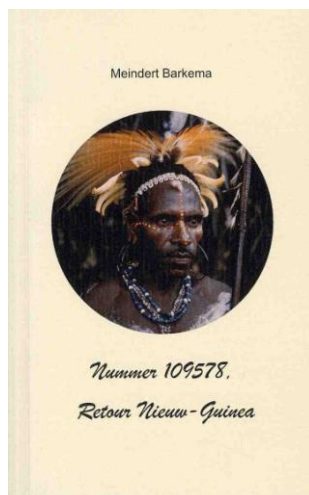
gehaktmengsel iets laten afkoelen. Vermeng het gehakt met de gekookte rijst en doe daar de in kleine stukjes gesnipperde omelet bij. Roer alles goed door elkaar. Laat de pangsitvellen ontdooien. Doe een volle theelepel van het

mengsel halverwege het midden en een punt op het vel en vouw de dichtstbijzijnde punt er overheen. Vouw dan de twee punten aan de zijkant er overheen en rol het nu op. Maak de vierde punt vochtig met het geklutste ei en plak het vast. Keer daarna het vlammetje met de ingevouwen punt naar beneden en druk het geheel een beetje plat. Daarna de vlammetjes ca. 2 minuten frituren tot ze goudbruin zijn. In de oven kan ook, bestrijk ze dan licht met een beetje olie en bak ze op bakpapier op 200 graden ca. 15 minuten. Vlammetjes kunnen zowel rauw als gefrituurd (na afkoelen) worden ingevroren. Leg dan wel bij grotere hoeveelheden ene vel bakpapier tussen de lagen vlammetjes, zodat ze niet aan elkaar gaan vriezen. Bij frituren na invriezen hoeven vlammetjes niet opnieuw te worden ontdooid.

Variatietip: Smeer eens wat vlammetjes-mengsel over een plak kaas op een tosti. Even de tosti afbakken en u heeft een heerlijk pittig lunchgerecht.
Selamat Makan.

Boekbespreking, e-Books, CD & DVD, presentatie & signeren

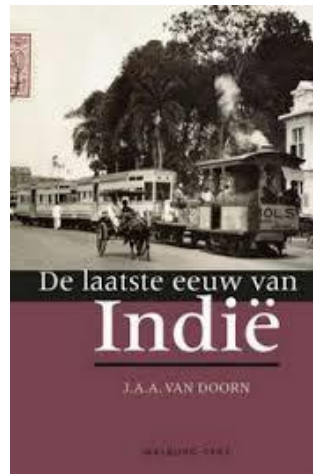
Nummer 109578, retour Nieuw-Guinea - Meindert Barkema. De titel van dit boek is ontleend aan het feit dat de schrijver in de jaren 1959-1960 zijn verplichte militaire dienstdienst bij het korps Mariniers heeft doorgebracht in (toen nog) Nederlands Nieuw-Guinea. En het nummer 109578 was zijn Marine-nummer, wat onuitwisbaar in zijn geheugen staat gegrift. Barkema heeft altijd bijzonder goede herinneringen aan zijn tijd in Nieuw-Guinea overgehouden. "Het was een geweldige tijd in een schitterend land en ik heb genoten van mijn Ambonese vrienden en de Papoea's", vertelt hij. De verhalen in dit boek zijn gebaseerd op zijn ervaringen en deels geromantiseerd opgetekend.

Zo is er een beeld ontstaan van de impact die zijn verblijf in de tropen heeft gehad en die zijn verdere leven positief beïnvloed heeft. *Dit boek is te bestellen bij de auteur: barkema.m@gmail.com*
Prijs: € 15,00.

De Laatste Eeuw van Indië - J.A.A. van Doorn. Halverwege de vorige eeuw werd Indonesië onafhankelijk van Nederland. De schok van die afscheiding heeft Nederland eigenlijk nooit verwerkt. Nog steeds vraagt men zich af waarom deze breuk niet eerder werd voorzien en waarom

Nederland zo gewelddadig reageerde. Maar, wat was Indië nu eigenlijk? Het aloude beeld van de kolonie voldoet allang niet meer.

In dit boek poogt Van Doorn het wezen van het oude Indië te doorgronden. Nederlands-Indië wordt vanuit diverse gezichtspunten benaderd: als geschiedenis van een overzees project, een koloniale samenleving, poging tot westerse staatsopbouw, en als een speelveld van kapitalistische en technische initiatieven. De eindstrijd van een kolonie en de weinig onderzochte, benarde positie van de planters krijgen in dit boek afzonderlijke aandacht.
Adviesprijs: € 29,90.

Na de bevrijding - Ad van Liempt. Toen Nederland werd bevrijd van de Duitse bezetter, leek er in eerste instantie geen einde te komen aan de explosieve vreugde. Maar daarna volgde voor bijna iedereen de ontzuivering. Ad van Liempt beschrijft het dramatische weinig bekende verhaal van onze ouders en grootouders in de loodzware jaren na de Tweede Wereldoorlog. De moeizame weg terug voor de overlevenden van de Duitse kampen, het intense verdriet van de Joodse gemeenschap, de machteloosheid in grote delen van ons land over het langzame tempo van de wederopbouw, de schaarste en armoede. En boven alles uit de

toenemende dreiging van een naderende oorlog met Indonesië. Alle toekomstplannen, oplossingen voor armoede en de crisis, alle pogingen om van Nederland weer een florerend en gelukkig land te maken, liepen vast in de bittere strijd met en in wat voor ons zo lang het "dierbare Indië" was geweest. (Binnenkort zendt de NTR een zeventalige televisieserie uit over "na de bevrijding" van Ad van Liempt).
Adviesprijs: € 25,00.

Van felle kritiek tot feuilleton - Geert Onno Prins, Inge Tromp, Peter van Zonneveld. De Pers van Nederlands-Indië was kritisch, boosaardig, onderhoudend en scherp. Felle polemieken, geestige beschouwingen en amusante verhalen wisselen elkaar af. Ze waren doorgaans geschreven in de typische tropenstijl: vitaal, geestig en recht-op-de-man. Er zijn legio

relaties tussen kranten, tijdschriften en de letteren, zoals blijkt uit dit boek, dat verschijnt als een hommage aan Gerard Termorshuizen, schrijver van het tweedelige standaardwerk over de Indische Pers. De auteurs van deze bundel zijn alle verbonden aan de Werkgroep Indische Letteren. *Adviesprijs: € 15,00.*

Indonesië, inclusief Sumatra – Leon Peterse. In deze gids wordt uitgebreid aandacht besteed aan de Gordel van Smaragd. Het economische centrum van het Land, Java dat overwegend Islamitisch is; Bali met zijn prachtig aangelegde sawahs en schitterende tempels is vooral

Hindoeïstisch; Lombok met zijn enorme verscheidenheid aan dieren en door zijn glasheldere kustwateren een van 's werelds populairste duik- en snorkel plekken. En in deze editie is

Sumatra toegevoegd, een overweldigend mooi eiland met enorm uitgestrekte regenwouden, orang-oetans, wilde olifanten en een enorm rijke cultuur, die sterk afwijkt van de rest van Indonesië. (*Verschijnt half maart*) *Adviesprijs € 23,95.*

De in deze rubriek besproken boeken, CD's en DVD's zijn verkrijgbaar bij de Internet Boekhandel Van Stockum in Den Haag of bij de erkende boekwinkel, tenzij anders vermeld

 VAN STOCKUM
INTERNET BOEKHANDEL
www.vanstockum.nl

Gedicht

door: Mary-Jane Sahanaja

De auteur en dichteres Mary-Jane Sahanaja (1971) beschrijft in haar bundels **"Verlossing van de schaamte en de schuld"** en **"Mijn waarheid"** als jongste dochter van een KNIL-er, hoe haar vaders stille verdriet van invloed is geweest op haar leven. Ze kent een verleden van misbruik en mishandeling, waarover zij heel openhartig schrijft, zonder afbreuk te doen aan haar liefde voor haar ouders. Mary-Jane heeft de redactie van de NICC Nieuwsbrief toestemming gegeven en voelt zich zeer vereerd voor het publiceren van haar gedichten. Haar gedichtenbundels zijn te bestellen bij www.bol.com en www.freemusketeers.nl

Wees maar niet bang

Durf jezelf bloot te geven
Schaam je maar niet
Durf jezelf te laten zien
Wees maar niet bang

Ik houd je hand vast
En laat je niet zo maar los
Ik help je een eind op weg
Al duurt het jarenlang

Voor je alleen verder durft te gaan
Op die soms eindeloos lijkende weg
Richting jouw uiteindelijke doel

Wees maar niet bang
Al lijkt de reis zo lang
Je komt er wel
Uiteindelijk op eigen kracht
Zoals ik altijd al had verwacht
Dat is wat ik voel

Bundel: "Verlossing van de schaamte en de schuld", 2009.

Wel eens gedacht aan adverteren in NICC Magazine?
Vraag vrijblijvend onze gunstige advertentietarieven aan!
info@indisch-centrum-denhaag.nl

Gamen

door: Chinook de Deugd

Ik ga het deze week over gamen hebben: games, consoles, YouTube, machinima. Games zijn nu een grote deel van sociaal leven en het grootste gedeelte van de jeugd is gamer. Een paar van de meest bekende games zijn bijvoorbeeld: Call of Duty, Minecraft, Mario, Grand Theft Auto, Final Fantasy, Battlefield, Assassin's Creed en nog veel meer.

Er zijn veel game-ontwerpers die donaties en feedback nodig hebben zoals het nieuwe spel dat sinds kort een open-beta is geworden: Hearthstone (<http://us.battle.net/hearthstone/en/>).

Een beta of alpha betekent dat het spel gespeeld kan worden nog wordt getest voor fouten.

Er zijn verschillende consoles om je games op te spelen en er zijn dus ook mensen die dat merk prefereren zoals, Xbox 360 en Xbox one (Microsoft), Playstation 1 t/m 4 (Sony), Wii, Wii u, ds en 3ds (Nintendo) en computers. Er zijn ook speciale computers voor games zoals The Predator van Alienware. Alienware is een heel goed merk.

Het gebeurt vaak dat bepaalde games op bepaalde consoles uitkomen of dat wanneer je een game speelt op een bepaald console, je extra's krijgt, zoals wanneer je bijvoorbeeld Call of Duty speelt op de Xbox. Maar computers hebben meestal de beste kwaliteit en extra's. Een programma om games te downloaden is bijvoorbeeld steam <http://store.steampowered.com>

Er zijn veel gamers op YouTube die opnemen wat ze spelen, als je dit goed doet of als mensen je leuk vinden kun je er ook geld aan verdienen of voor een netwerk gaan werken. YouTube is wel een makkelijk beïnvloedbare site, als je zegt dat je uit een bepaald land komt en in dit land bent en Engels praat dan krijg je voornamelijk kijkers van dat bepaalde land van waar je nu bent en omdat je Engels praat mensen uit de hele wereld maar voornamelijk Amerika. Een voorbeeld voor beide onderwerpen van YouTube is Pewdiepie. Hij komt uit Zweden en is naar Italië verhuisd en spreekt ook Engels. Hij heeft nu het grootste kanaal op YouTube. <http://www.youtube.com/user/pewdiepie>

Pewdiepie is het grootste kanaal op YouTube en verdient heel veel door alleen filmpjes te maken en met veel bedoel ik 3,000,000 dollar bruto per maand. Dit komt vanwege de vele views en het aantal video's per maand want je verdient 1 dollar per 125 views maar dit ligt ook aan hoe goed het gaat met YouTube want 2 jaar geleden was het richting 1 dollar per 500 views.

Een ander optie om geld te verdienen aan gamen is via YouTube je aan een netwerk aan te sluit zoals machinima. Machinima verdient geld door ook weer de views maar omdat machinima een netwerk van verschillende mensen is (richting de 200) kunnen ze dus elke dag 20 video's uploaden dat zijn veel views als je gemiddeld 8,000,000 viewers hebt dat is dan $20 \times 8,000,000 = 160,000,000$ en geld waarde is dat $160,000,000 : 125 = 1,280,000$ dollar per maand.

<http://www.youtube.com/user/machinima>

Heb je leuke tips of een artikeltje voor *Just4Kids* ?

Laat het ons dan even weten !

info@indisch-centrum-den Haag.nl

Zo vader zo zoon

door: René Meijer

Voordat ik het ga hebben over mijn zeven-jarige drummende zoon Robbie, wil ik eerst even teruggaan naar mijn eigen jeugd en hoe ik met het muziekvirus besmet ben geraakt. Ik zal niet veel ouder zijn geweest dan een jaar of vier (ik ben van 1969), toen ik van mijn ouders een mondharmonica kreeg. Zo'n ouderwetse mondharmonica (van Chinese makelij), die snel vals kon worden en je toen waarschijnlijk voor een paar gulden kon kopen in elke speelgoedzaak. Tot vervelens toe en ongetwijfeld soms tot ergernis van mijn ouders, speelde ik op die mondharmonica het melodietje van "Oh Suzanna", een bekend folkliedje toen. Daarna ben ik zelf gaan zingen, gitaar spelen, liedjes componeren, tot op de dag van vandaag. Muziek heeft in mijn leven altijd een grote rol gespeeld.

Robbie op de gitaar

Mijn dochter, Rosaline, werd geboren in juni 1998 en zag in haar prille jeugd al dat papa veel bezig was met muziek. Toen zij een jaar of zeven was, hebben we haar (op haar eigen verzoek) op pianoles gedaan. In het begin vond ze dat best leuk, maar na een jaar bleek wel dat het haar ding niet was. Ik probeerde haar nog wel te motiveren, maar het was tevergeefs. Haar interesse en talent zat meer in tekenen en schilderen en daar is ze erg goed in, al zeg ik het zelf.

Mijn zoon Robbie, werd in april 2006 geboren en het bleek al gauw dat hij een meer dan

normale interesse had voor muziek. Al vrij snel, hij was toen drie jaar, zat hij mee te tikken met de muziek die ik draaide. Papa vond dat natuurlijk erg leuk en als het maar even uitkwam, nam ik hem mee naar een optreden van mijn band. Tijdens de opbouw van de instrumenten zal ik dat hij een speciale aandacht had voor het drumstel. In augustus 2010 nam ik hem mee naar het bekende country-festival van Thorn, waar we 's middags een optreden hadden. We namen de afslag Thorn op de A2 en tot mijn verbazing passeerden we op enkele kilometers van het festival een hele grote muziekwinkel. Toeval bestaat niet, denk ik dan maar. De zoon scheen uitbundig en door de grote ramen van de muziekwinkel glinsterden de drumstellen als sterren aan de donkere hemel. Robbie zag het meteen en zei: "Pap, ga je straks een drumstel voor me kopen?" "Ik zal er nog even over nadenken, jongen", antwoordde ik. Maar ik wist al gelijk dat het gage van mijn optreden aan een kleine jongensdroom uitgegeven zou worden. Ondertussen droomde ik zelf over samen optreden met mijn zoon. Op die prachtige dag zouden twee dromen uitkomen. Uiteindelijk kwamen we thuis met een klein glanzend rood drumstel met alles erop en eraan. Het feest kon beginnen.

The Eagles

Buiten het liedje "Olifantje in het bos" heb ik mijn zoon nooit kunnen betrappen op enige interesse voor de welbekende kinderliedjes. Zelfs het op zich prima programma "Sesamstraat" kon hem op geen enkele manier bekoren. Zelf heb ik een voorkeur voor de zogenaamde "Roots Music" van Country, Rock & Roll, Western Swing, enz. Daarentegen houdt Robbie meer van wat

In gepast tenue naar zijn eerste optreden

steviger muziek. Op de muziekkamer bij ons thuis stond zijn eerste drumstel samen met mijn gitaren en versterkers. Geen directe burens naast ons, dus we konden lekker onze gang gaan. Ik draaide regelmatig DVD's van diverse artiesten, maar voor één band had Robbie meer dan speciale belangstelling: The Eagles. Met name nummers als "Life in the Fast Lane" en "Hotel California" van de DVD "The Eagles in Melbourne" heb ik ontelbare keren samen met hem gezien. Robbie leerde zichzelf deze nummers te spelen. De zogeheten "drum fills" in deze nummers werden keer op keer op keer teruggespoeld, net zolang tot hij het precies zo kon spelen. Zelfs de gezichtsuitdrukking van Don Henley werd vrolijk gekopieerd. Het was mama en papa al opgevallen dat hij een enorme wil had om dingen te perfectioneren. Dat begon al toen hij drie was en de dansspasjes van Michael Jackson probeerde na te doen.

Terugval

Zoals dat wel vaker voorkomt bij kinderen, en zeker bij kinderen die een instrument leren bespelen,

verdwijnt de belangstelling op een bepaald moment. Dat gebeurde ook bij Robbie, maar gelukkig (voor papa) niet lang. Het heeft ongeveer een jaar geduurd en in die tijd was hij bezig met andere dingen. Geen probleem, goed zelfs; je moet wat mij betreft een kind lekker zijn eigen weg laten gaan. Als ouder moet je alleen maar stimuleren, maar zeker nooit dwingen. Kijk maar eens naar de film "Shine" uit 1996 met de weergaloze Geoffrey Rush. Uiteindelijk kruipt het bloed toch waar het niet gaan kan.

Eerste optreden

Een dag die ik nooit zal vergeten is zondag 17 maart 2013. Inmiddels had ik bijna mijn eerste album "Dashboard Jesus" gerealiseerd, waarover ik hopelijk volgende maand iets meer kan vertellen. Mijn band speelde die dag in café "Het Nonnetje" in Amersfoort. Het optreden was in de middag, dus Robbie vroeg van af een week tevoren al of hij mee mocht en of hij het nummer "The

En dan voor het eerst op het podium achter de drums

Long Run" van "The Eagles" mocht drummen. Onze band had dat nummer niet op het repertoire staan, maar na wat heen en weer gebel met de bandleden spraken we af dat we dat gewoon zouden doen. En dat was wat voor het mannetje. Al dagen voor de show had hij het erover: zijn eerste optreden. Ik zal niet ontkennen dat ik er ook die week heel veel mee bezig was; mijn eerste optreden samen met mijn zoon. Een heerlijk warm gevoel. Thuis hebben we samen veel geoefend en de voorpret die we hadden was onbeschrijfelijk. We reden samen naar het café waar we in vader-en-zoon verband geschiedenis

zouden schrijven. Ik vertelde Robbie wel dat hij even geduld zou moeten hebben, omdat ik hem in de laatste set van de show naar voren zou halen.

Toen het moment daar was en hij het podium opkwam, fluisterde hij in mijn oor dat hij een beetje buikpijn had. "Dat is de spanning van je eerste optreden", vertelde ik hem. "Veel artiesten hebben daar last van voordat ze het podium bestijgen", zei ik nog. Daarna kroop hij achter het drumstel en deed zijn ding. Het publiek was dol enthousiast en hij kreeg een daverend applaus na zijn optreden en "high fives" van de andere bandleden. Robbie blij en papa en mama trots. Vanaf dat moment heb ik hem, als het even kon, meegenomen naar optredens en hem laten spelen. Hij heeft nu drumles en is enorm gemotiveerd, vooral als hij weet dat hij weer mee mag naar een show en een nummer mag mee drummen. www.renemeijer.eu

<http://youtu.be/CDq9EBRKYXc>

Korte berichten

Wij zijn op zoek naar jong aanstormend talent

In de rubriek "**Just4Kids**" hebben we eerder al aandacht besteed aan jong talent. Zo plaatsten we een artikeltje over twee meisjes die Indonesische dansen leerden en hierboven een stukje over een drumtalentje. Heb jij nou ook zo'n talent? Kan je goed gitaarspelen en treed je ook op? Of ben je een tenniskampioen in de dop, een goed biljarter of kan je heel goed dansen of zingen? Misschien ben je wel een hele goeie chef-kok, of ben je een kunstschilder of fotograaf in de dop. Misschien ook wel een..... Kortom, alle jonge supertalenten van ca. 8 tot ca. 14 jaar oud willen we voor het

voetlicht zetten. En wij willen dat aan iedereen vertellen. Als je zelf niet zo heel goed kan schrijven, vraag dan of jouw ouders een stukje willen insturen met een fotootje erbij. Of je stuurt jouw verhaal gewoon naar de redactie, dan maken wij er samen met jou een echt leuk geheel van.

Stuur je reacties dan naar:
info@indisch-centrum-denhaag.nl **DOEN HOOR.....!!!**

Boekids festival

Het inmiddels bekende Literair Jeugdfestival Boekids staat dit jaar in het teken van "**Generatie**

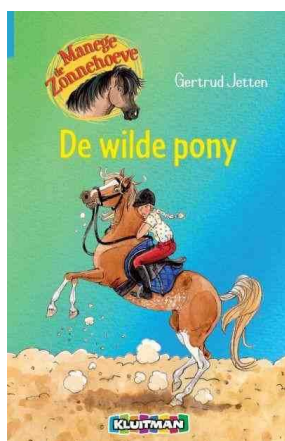
Einstein" en vindt plaats in het Paard van Troje en het Humanity House in Den Haag. Van 12 t/m 16 maart 2014 een gevarieerd programma met o.a. Willie Wartaal, Eefje de Visser, Wijnand Stomp, Dick Swaab en Bas Haring, maar vele namen zullen nog volgen. De organisatie daagt alle Einsteins en andere bollebozen op om mee te doen met de Boekids University, DJ roulette en nog veel meer leuke evenementen. Tijdens de Boekids University geven schrijvers en wetenschappers jeugdcolleges over populair-wetenschappelijke onderwerpen. Na afloop kunnen de kids meteen zelf aan de slag in het Boekids Lab met experimenteren. **Generatie Einstein** wordt anders dan de voorgaande festivals. Deze generatie is opgegroeid in een wereld van social media en beeld-

cultuur en gaat daardoor anders om met informatie: sneller, slimmer en socialer. Dit is dus een contrast met het communicatie-bombardement dat de ouders van deze generatie te verwerken heeft gekregen. Deze generatie zoekt voortdurend naar wat écht en authentiek is en streeft oprecht naar een betere wereld. Veel meer info: <http://www.boekids.nl>

Boeken, e-books / cd / dvd

Manege de Zonnehoeve – De Wilde Pony Gertrud Jetten. Op de Zonnehoeve wonen zeven bijzondere pony's. De een is lief, de ander ondeugend, de een kan goed springen en de ander is voor niemand bang. Maar één ding hebben ze allemaal gemeen:

Carolien en de manegekinden willen ze voor geen goud missen. Van de zeven pony's is er één die zo wild is dat hij niet bereden kan worden. Carolien wil proberen hier

iets aan te doen. Hoe? Dat moet je zelf gaan lezen. Spannend boek voor kinderen van 7 tot 9 jaar. Prijs: € 9,95.

Het keven van een loser – 2 – Vette Pech – DVD. Greg Heffley is terug met nieuwe krankzinnige avonturen. Deze keer moet hij zijn grote broer Rodrick trotseren, die tot alles bereid is om van zijn leven een hel te maken. Ondanks

pogingen van hun ouders om hen te verzoenen, blijven de twee broers voortdurend ruzie maken. Greg zal alles in het werk moeten stellen om de valstrikken van zijn grote broer te vrijdelen en het hart van de mooie Holly te veroveren. Nederlands ondertiteld. Prijs: € 9,99.

De in deze boekenrubriek besproken

Boeken, e-books, CD's en DVD's

kun je bestellen bij: www.paagman.nl

Kinderboekwinkel *Villa Paagman*

Recept

Pangsit Goreng Een heerlijke Indische snack als voorafje of lekker bij een colaasje tussendoor. Altijd een succes op een feestje. Lekkere vulling in een krokant jasje.

Ingrediënten:

1 à 2 pakken pangsitvellen (Toko). Hebben ze geen pangsitvellen, neem dan loempiavellen en snijd elk vel in vieren, 150 gram rundergehakt, 150 gram garnalen, 4 teentjes knoflook, 2 el. zeer fijn gesneden prei of bosui, 2 el. zeer fijngesneden selderij, 1 tl djahé, snufje zout, beetje peper, zonnebloem- of maïskiemolie, water en bloem voor een meelpapje (plakmiddel).

Bereiding:

Hak de garnalen fijn en fruit ze samen met het gehakt in een scheutje olie. Dan de knoflook (uit de knijper), prei en djahé toevoegen en even meebakken. Dan selderij, zout, peper erbij en het geheel goed mengen. Vuur uitdoen en alles laten afkoelen en het overtollige vet afgieten. Leg op elk pangsitvelletje een dessertlepel vulling.

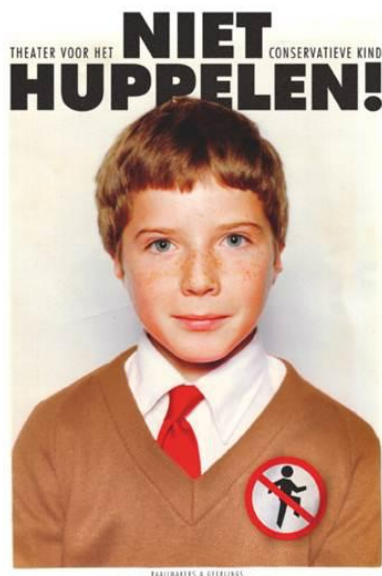
Alle punten insmeren met het meelpapje (1 deel water op 1 deel bloem) en deze tegen elkaar plakken zodat er een buideltje ontstaat. In ruim olie frituren tot het goudbruin is. Serveren met een lekker gembersausje (1 deel sweet chilisaus en 1 deel gember-siroop + 1 tl azijn) om te dippen.

Selamat Makan

Agenda

T/m 13 april 2014: Niet huppelen. Een theatervoorstelling over regeltjes. De wereld hangt aan elkaar van regeltjes, wat mag wel en wat mag niet? Jonge kids

vanaf 5 jaar worden uitgenodigd om chaos en onaangepastheid te waarderen. Niet Huppelen gaat

op tournee langs vele theaters in Nederland en België. De kaartverkoop loopt per voorstelling altijd via het betreffende theater. De voorstelling is een co-productie van STIP en BonteHond. Kijk voor alle theaters en de data op: www.stipproducties.nl

26 februari 2014: Op tafel lag een briefje. Theatervoorstelling voor kinderen vanaf 6 jaar door Theatergroep "Zonder Mouwen". Als Lieke thuiskomt, vindt ze een briefje van haar vader: "Ben even een boodschap doen". Dat is gek, want normaal is vader er altijd als ze uit school komt. Lieke komt terecht in haar fantasiewereld waar niets is wat het lijkt en waar alles draait om het vinden van haar vader. Waarom is hij weg en waar is hij naar toe en komt hij nog wel terug? Een spannende voorstelling over de angst dat

iemand opeens weg is en misschien wel niet meer terugkomt. Waar? **Theater DAKOTA**, Zuidlarenstraat 57, Den

Haag. De voorstelling is op 26 februari om 14.00 uur. Een kaartje kost € 8,00 (normaal) en € 6,00 (ooievaarspas). Kaarten bestellen? Klik op deze LINK: <http://www.theaterdakota.nl/agenda/op-tafel-lag-een-briefje/>

Leuke voorstelling?

www.kindertheater.nl

Links4Kids

Veel leuke LINKS voor kinderen:

Informatie over schoollespakketten over voormalig Nederlands-Indië www.gastdocenten.com

Informatie over de nationale Indië-Herdenking op 15 augustus elk jaar. www.indieherdenking.nl

<http://suara-baru-kecil.jouwpagina.nl>

De **Jeugdwebsite** van de Nederlandse Oorlogsgravenstichting (Ned.-Indië). <http://www.eenlevenverloren.nl/index.php?go=home.personen@pagenr=1>

Villa Zebra, landelijke jeugdorganisatie <http://www.villazebra.nl>

Een informatieve website met heel veel **Theatervoorstellingen**, overal in Nederland en voor iedere leeftijd. <http://www.kindertheater.nl/>

Kunstbende, landelijke organisatie met afdelingen in alle provincies voor iedereen van 13 tot en met 18 jaar. <http://www.kunstbende.nl>

Indisch Herinneringscentrum Bronbeek www.indischherinneringscentrum.nl

Koorenhuis - Den Haag, cursussen en workshops voor muziek, dans, kunst en theater. <http://www.koorenhuis.nl>

Taman Indonesia, Het leukste kleine Indonesische dierenpark in Nederland. <http://www.taman-indonesia.nl>

Weblog "Indische Jeugdletteren"
Blog van Marjorie van Putten: <http://indischejeugdletteren.wordpress.com/over-mij/>

Jeugd Startpagina "Open Start"
<http://jeugd.openstart.nl>

Young Adult Books, website met boekrecensies en webshop over boeken voor middelbare scholieren. <http://www.youngadultbooks.nl/>

Jeugdbieb, leuke en informatieve website. <http://www.jeugdbieb.nl>

Cultuur, Jeugd, Sport en Media in Vlaanderen, website met van alles. <http://www.cjsm.vlaanderen.be>

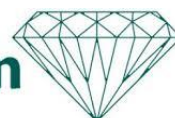
Kinderboekenpraatjes. Veel boeken uitzoeken voor elke leeftijdsgroep. <http://www.kinderboekenpraatjes.nl>

Indische Jeugdboeken, compleet met bestellink. <http://www.antiquariaat-anna.nl/boek/kameleonboeken>

22 - 23 februari 2014

Internationale
**Mineralen
Beurs**

8 en 9 maart 2014

DE BROODFABRIEK

EXPO & EVENT CENTER

Volmerlaan 12, 2288 GD Rijswijk

De breekbaarheid van een herinnering

Mijn naam is Asja van der Helm en ik ben voor een kunstproject op zoek naar Indische herinneringen. Als klein meisje ben ik met mijn ouders meeverhuisd naar Indonesië, waar mijn vader les gaf aan de Universitas Katolik Parahyangan in Bandung. Daarvoor waren mijn ouders actief als vertalers van onder andere het werk van Pramoedya Ananta Toer. Mijn moeder is Scheveningse en dochter van een Indo.

Momenteel ben ik vierdejaars studente aan de Willem de Kooning Academie in Rotterdam en zal komende zomer afstuderen. Hoewel ik vrij open ben opgevoed met betrekking tot het verleden van Indonesië en Nederlands-Indië, weet ik dat er veel meer geschiedenis schuilt achter de grapjes die mijn opa vertelt tijdens het eten, en de Japanse liedjes die met een schuine lach worden gezongen. Wanneer ik doorvraag naar vroeger, worden

er enkel kleine deeltjes van grote en zeer levendige herinneringen vrijgegeven. Ik zie het in zijn ogen.

Voor dit werk heb ik het volgende als uitgangspunt genomen: Mensen beseffen vaak niet hoe "breekbaar" een herinnering is. De lijn tussen "zijn" en "verloren zijn" van het moment is heel dun. Herinneringen bestaan, wanneer deze niet gedeeld worden, enkel zo lang als wij bestaan.

In mijn eindwerk zal de zoektocht naar herinneringen en de vastlegging hiervan het vertrekpunt worden voor mijn beeldende afstudeerwerk, gericht op de breekbaarheid van herinneringen. Het zal in de uitvoering net zo breekbaar zijn als de herinneringen die het zal dragen. Tevens zal het een mooi eerbetoon worden aan de tijd die momenteel voortleeft in de herinneringen van diegene die het bij zich draagt.

Voor dit afstudeerwerk ben ik daarom op zoek naar mensen die geïnteresseerd zijn en deel willen nemen aan mijn project. Mensen die mij mee willen nemen op een reis door hun herinneringen aan Indonesië, Nederlands-Indië en de dingen die zij daar hebben beleefd. Dit kunnen mooie, kleine en grote, ontroerende, droevige en grappige herinneringen zijn.

Bij deze doe ik een oproep aan de lezers van NICC Magazine om mij bij mijn afstudeerproject te helpen. Deel uw herinneringen met mij en help mij slagen. U kunt contact met mij opnemen via e-mail. We kunnen dan een afspraak maken over hoe u mij uw verhaal het liefst laat delen. Liefst in persoon. Uiteraard mag u ook anoniem blijven. Ik zal dan uw naam niet noemen in de verantwoording van mijn werk. asja.vdhelm@gmail.com.

ADVERTENSI MINI

Wist u dat u ook kleine 1-koloms tekstadvertenties kunt opgeven voor publicatie in het NICC Magazine? De kosten hiervoor zijn € 5,- voor de eerste drie regels en daarna € 1,- per regel van 35 tekens (inclusief spaties). Uw logo of andere illustratie erbij (maximaal 55 x 55 mm): toeslag van € 5,- Geef uw ADVERTENSI MINI op aan: info@indisch-centrum-denhaag.nl

De Indische Agenda

LET OP! Sluitingsdatum kopij op 4 februari 2014

T/m 9 maart 2014: Willem Hofker in Teylers Museum. De kunstenaar Willem Hofker is vooral bekend geworden vanwege zijn Indisch oeuvre. De tentoonstelling in Teylers Museum in een intieme setting een selectie van de mooiste werken van deze schilder. Naast enkele portretten van sensuele Balinese meisjes, waarmee Hofker beroemd werd, zijn ook minder bekende werken

te zien, waaronder zijn persoonlijke tekeningen van het dagelijkse leven in het Japanse interneringskamp, waar Hofker de Tweede Wereldoorlog doorbracht. Tegelijk met deze tentoonstelling verschijnt ook een schitterend geïllustreerd boek, waaraan in het december nummer reeds een boekbespreking is gewijd. Een absoluut topstuk is wel het unieke portret van Koningin

Wilhelmina, waarvan iedereen dacht dat net in de Tweede Wereldoorlog door de Duitsers vernietigd was. Dit is inderdaad het geval, maar wat niemand wist, is dat Hofker een voorstudie achtergehouden had, dat hij later zelf inkleurde naar voorbeeld van het originele werk dat verloren was gegaan. Het portret werd recentelijk ontdekt in een privé collectie. Dit topstuk is speciaal

Willem Hofker: Koningin Wilhelmina

voor deze tentoonstelling uitgeleend aan Teylers Museum. Locatie: **Teylers Museum**, Spaarne 16, 2011 CH Haarlem. Openingstijden: di. t/m za. 10.00-17.00 uur, zon- en feestdagen 12.00-17.00 uur. Toegang: volw. € 11,00; CJP: € 7,50; kind. 6-17 jr. € 2,00. Kind. tot 6 jr. Gratis.

22 februari 2014: Party Time. De eerste Indische Feestavond van het nieuwe jaar, met optredens van onder andere "Sound of Njoy" en "Duo Ginger". Lekker dansen op de muziek van Rock & Roll, Jazz, Funk, Disco en Soul. Uiteraard wordt ook de inwendige mens niet vegeten, want de catering wordt zoals altijd

Party-Time
met Rock & Roll, Jazz, Funk, Disco en Soul
Artiesten SOUND OF NJOY en DUO GINGER
De catering wordt verzorgd door SISKI CATERING uit Almere

Zaterdag 22 februari 2014
Aanvang: 20.00 - 01.00 uur
Prijs: € 12,50 p.p. bij reserveren

Locatie: Dans- en partycentrum THE LAKE
Willem Dreesweg 10, 1314 VB Almere

Reserveren: OSCO PRODUCTIONS, Coby de Boer
036-5244573 / 06-46415767 en Pia & Cola Bleeker 06-55966246,
e-mail: info@indischefeestavond.nl

weer uitstekend verzorgd door Ciska Catering uit Almere. Locatie: **Dans- en Partycentrum The Lake**, W. Dreesweg 10, 1314 VB Almere. Tijden: 20.00 tot 01.00 uur. Toegang: € 12,50 (bij reservering) en € 15,00 (aan de

zaal). Kaarten reserveren: OSCO Productions (Coby de Boer), Tel: 036-5244573 en bij Pia en Cola Bleeker: Tel: 06-55966246. E-mail: info@indischefeestavond.nl

22 en 23 februari 2014: Pasar Malam Rijswijk. Een van de gezelligste Pasars wordt gehouden in "De Broodfabriek" in Rijswijk, waar ieder weer naar hartelust kan genieten van de vele stands en attracties. Een aanrader voor de echte liefhebber van de Indische sfeer en cultuur. Rustig slenteren langs de vele kramen, lekker wat eten en drinken op de terrassen van de diverse Indische restaurants en eetstands. Laat u de hand lezen en geniet van een heerlijke stoelmassage. Benieuwd of u ook de mooiste kleuren uitstraalt? Dan moet u beslist uw aura laten fotograferen. Op het podium kunt u onder andere de StreetRollers verwachten, de bekende band Massada, @-Once, enz. Daarnaast natuurlijk heel veel dans, onder andere door de

dansgroep Mentari. Verder nog optredens van Dewi Mass, Bali Ayu Budaya, Pencak Silat demo's, en nog veel meer. De locatie is: **De Broodfabriek**, Volmerlaan 12 in Rijswijk, Tel: 070-3075900. De tijden: zaterdag: 12.00 tot 22.00 uur, zondag: 12.00 tot 20.00 uur. Toegang: volw. € 8,00; 65+ € 6,50; kind. 7-12 jr. € 3,00; t/m 6 jr. gratis. Nadere inlichtingen: www.pasarmalamrijswijk.nl

26 februari 2014: Ziek en Gezond in Indië. Een thema studiebijeenkomst van de werkgroep Medische Geschiedenis van Indonesië. Geïnteresseerden in de geschiedenis van de geneeskunde in Nederlands-Indië

Centraal Burger Ziekenhuis in Palembang

zijn als toehoorder welkom. Er worden twee voordrachten gehouden. De eerste door historica Annemarie de Knecht-Van Eekelen over voedingsonderzoek in Indië en vervolgens door Sjoerd Zondervan (econoom en historicus) die vertelt over de bouw en inrichting van ziekenhuizen in Indië. Daarna enkele andere sprekers over de voortgang van hun onderzoek. Uw eigen herinneringen aan ziekten, ziekenhuizen en artsen in Indië zijn natuurlijk van harte welkom. Mail dan uw ervaringen aan jpverhave@hotmail.com. Locatie: **Koninklijk Instituut voor Taal-Land- en Volkenkunde (KITLV)** Reuvensplaats 2, 2311 BE Leiden. Op loopafstand bewaakt parkeren Haagweg. Tijden: 14.00 tot 17.30 uur, Toegang: € 10,00.

PASAR MALAM RIJSWIJK
Oriëntaalse markt - Lekker eten
Spektaculaire optredens

22 & 23 februari
za. 12:00 - 22:00 uur | zo. 12:00 - 20:00 uur

Massada 'Music Special' feat. 4suara
StreetRollers
Dansgroep Mentari
@-Once
Dewi Mass
Bali Ayu Budaya

De Broodfabriek Rijswijk
PASARMALAMRIJSWIJK.NL

(advertentie)

Internationale Mineralen Beurs

(advertentie)

8 en 9 maart 2014: Internationale Mineralenbeurs. Standhouders uit binnen- en buitenland vullen in het weekend van 8 en 9 maart a.s. de grote hal van De Broodfabriek in Rijswijk. Zij bieden hun vondsten en wereldwijde inkopen aan, zoals fossielen, sieraden, zoetwaterparels, schelpen, edelstenen en versteend hout. Tevens is er een grote tentoonstelling te zien en kunnen er tal van workshops gevolgd worden en zijn er demonstraties te zien. In de hal ernaast is in hetzelfde weekend een grote beurs voor Poppen,

Poppenhuizen en miniaturen. Deze is tegen hetzelfde entreekaartje te bezoeken. De locatie is: **De Broodfabriek**, Volmerlaan 12, 2288 GD Rijswijk. Tijden: beide dagen 10.00 tot 17.00 uur. Toegang: volw. € 7,00; 7 t/m 12 jr. € 3,00 en t/m 6 jr. gratis. Voor deze beurs zijn **online kaarten** te koop. Met één kaartje kunt u beide beurzen bezoeken. **Knip de KORTINGSBON uit op pag. 32.** Ruim voldoende parkeerruimte in de omgeving. Tram 17 stopt bijna voor de deur. 070-3075900. Info en reserveren van kaarten: www.internationalemineralenbeurs.nl en www.poppenhuizenbeurs.nl.

15 maart 2014: Fotomiddag in Bronbeek. Enkele keren per jaar organiseert Museum Bronbeek speciale fotomiddagen, waarop ieder met oude foto's kan komen voor uitleg over zaken die op de foto's getoond worden. In een oude kist of op zolder worden vaak foto's en documenten gevonden, waar familieleden op staan, al of niet in uniform. Het belang en de betekenis ervan is

niet altijd duidelijk, maar met hulp van deskundigen kunnen die foto's veel vertellen. Ze worden dan geanalyseerd aan de hand van kleding, uniformen, wapens, voeren, vaartuigen, gebouwen, enz. Vooraf reserveren is wel noodzakelijk: 026-3763555. De locatie is: **Museum Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Tijden: 12.00 tot 17.00 uur. De toegang is het museumkaartje. Inlichtingen: www.bronbeek.nl

16 maart 2014: Tea for Texas. Muziekspectakel waarin niet alleen de band "Tea for Texas" optreedt,

maar ook Ricky Risolles en Marvin Kneefel. De Indische keuken wordt verzorgd door Itu Dia en er is een gratis tombola. Kaarten reserveren is aanbevolen. Locatie: **Grand Café en Zalencentrum "De Haen"**, De Brink 10a, 3871 AM Hoevelaken. Aanvang: 13.30 uur (zaal open 13.00 uur). Toegang: € 10,00 bij reservering vooraf en € 15,00 aan de zaal. Reserveren: Laura, Tel: 06-27180710; Maurits, Tel: 06-46627755 of via E-mail: giomariva@kpnmail.nl.

29 maart 2014: Pasar Malam Amsterdam. Onder het motto "Ayo Mampir, Dapat Makan dan Bingkisan" (kom binnen, eet en neem wat mee) Brengt Stichting Kazziemakan i.s.m. Pasar Malam Amsterdam de Pasar Malam terug in de hoofdstad. Kom de sfeer proeven (en het eten natuurlijk). Gezelligheid en saam-horigheid van de authentieke Indische sfeer. Modeshow, dans-demonstraties, muziekshows met o.a. Java Guitars en Duo Ben & Sylvia en de standup comedian Ricky Risolles. De locatie is: **Mundus College**, Burg. Hogguerstraat 2, 1064 EB

Amsterdam Sloterveer. Tijden: 12.00 tot 22.00 uur. De toegang in de voorverkoop is € 7,00 en op locatie € 9,00. Voldoende parkeerruimte aanwezig (met parkeerschijf). Kaarten reserveren info@amsterdamproducties.nl

30 maart 2014: Lezing: APRA-Staatsgreep van Westerling. In 1950 werd door Kapitein Raymond Westerling de zogenaamde APRA-staatsgreep gepleegd. Westerling deed dit met het legioen van Ratu Adil (APRA). Het doel was Bandoeng en Batavia te bezetten en de pas aangetreden regering van Indonesië onder leiding van President Soekarno omver te werpen. De historicus Frederik Willems geeft hierover een lezing. "Deze coup was absoluut geen daad van een eenling", zegt Willems, "Hij genoot de steun van hoge Nederlandse militairen". De mislukte coup van Westerling wordt vaak bestempeld als een wanhoopsdaad van een fantast. Ten onrechte, vindt Willems, die werkt aan een biografie van Raymond Westerling. *(Er wordt beweerd dat ook Prins Bernhard er mee van doen zou hebben. Of dit eveneens in de lezing naar voren komt, is bij de redactie niet bekend).* Deze lezing wordt in samenwerking met de Arnhemse Volksuniversiteit georganiseerd. Locatie is: **Museum Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Aanvangstijd: 14.00 uur. De toegang: € 14,00 (incl. museum-toegang). Inschrijven is vereist. Reserveren: 026-4422363 of via: www.volksuniversiteit.nl/arnhem, onder vermelding van: **CUL620**.

30 maart 2014: Workshop Familieherinneringen in koffer voor jong en oud. Iedereen heeft wel zijn eigen dierbare familie-geschiedenis. En Indische mensen

zijn daar geen uitzondering op. In deze workshop wordt het maken van een werkstuk dat jouw eigen familieverhaal uitbeeldt bijna tot een kunst verheven. Wel zelf materialen, zoals foto's, brieven, documenten, krantenknipsels en een koffer, kist of stevige grote doos meenemen. Deze workshop wordt gepresenteerd en begeleid door Shelly Lapré, die hiermee al enige jaren ervaring heeft. Locatie: **Van Abbemuseum**, Bilderdijklaan 10, 5611 NH Eindhoven. Tijden: 11.00 tot 16.00 uur. Deelname: € 20,00, incl. lijm, rijstpapier, tjanting (waspen), inkt en tevens gratis entree tentoonstelling Arte Útil. Vraag naar de speciale familieprijzen Informatie en aanmelden voor de workshop: info@shellylapre.nl www.shellylapre.nl

5 en 6 april 2014: Wajang, Gamelan en Javaanse Dans. Een gevarieerd programma met naast wajangspel, muziek en dans ook ruimte voor kinderen om te worden geschminkt of een workshop te volgen. Op zaterdag kijken en luisteren naar de Wajang

voorstelling "Kantjil en Harimau op strooptocht", naar een verhaal van Jeroen Steenbeek. Daarna onder leiding van kunstenaar Anneke Ingwersen wajangpop maken en aansluitend met je zelfgemaakte wajangpop spelen in het kleine wajangtheater. Op 6 april speelt de groep "Kusama Budaya" twee maal een Javaanse Gamelan voorstelling in het museum. Bij deze Oosterse Gamelanklanken kan men tevens genieten van de klassiek-Javaanse dansgroep "Kuwung-kuwung" van dr. Clara Brakel. Op beide dagen kan men

ook de vaste tentoonstelling "Het Verhaal van Indië" bekijken. Locatie: **Museum Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Openingstijden: 10.00 – 17.00 uur. Vanwege het Museumweekend is de toegang beide dagen gratis. Info: nb.ravensbergen@mindef.nl

23 april 2014: Genealogisch onderzoek KNIL-militairen. Wie genealogisch onderzoek doet naar zijn voorouders, kan te maken krijgen met KNIL-militairen. Voor specifieke informatie hierover kan men uitstekend terecht in het Nationaal Archief (N.A.) Den Haag. Ingrid Koolhoven biedt in haar lezing inzicht en overzicht aan mensen die voor hun indische voorouders het Archief willen raadplegen. Zij geeft nadere uitleg over de diverse categorieën en bronnen waarover het N.A. beschikt. Verder gaat ze in over welke gegevens je waar kunt vinden, welke beperkingen er zijn op grond van de privacywet en hoe je kunt zoeken om het beste resultaat te krijgen. Na de lezing geeft zij de toehoorders de gelegenheid om vragen te stellen. Voor deelname geldt het tarief van een museumkaartje. Reserveren is wel noodzakelijk. De locatie is: **Museum Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Nadere informatie: www.bronbeek.nl

ADVERTENSI MINI

Kleine tekstadvertenties

35 posities per regel bij 10 pt.

daarna € 1,- per regel.

Logo (max. 50x50mm) toeslag € 5,-

info@indisch-centrum-den Haag.nl

Indonesisch Medisch Woordenboek
€12,50 incl. verzendkosten-ga naar:
www.kamusedokteran.simpsonsite.nl

NICC Magazine zoekt iemand die de
maandelijkse horoscoop verzorgt
info@indisch-centrum-den Haag.nl

Laatste nieuws

Spectaculaire uitbarsting van Kelud vulkaan

Op Oost-Java is de Kelud vulkaan tot uitbarsting gekomen. Volgens de eerste berichten zijn 200.000 mensen geëvacueerd en komen de eerste meldingen van slachtoffers binnen. Een verstikkende aswolk bedekt een enorm gebied. Drie grote luchthavens zijn gesloten. Vliegverkeer is onmogelijk.

Enorme aswolken maken het leven in de wijde omgeving onmogelijk

Pasar Malam Kalender 2014

(update: febr. 2014)

December/Januari

22 dec. t/m 5 jan. (behalve Kerst & Nieuwjaar): Arnhem, Burgers Zoo www.wnproductions.nl

Februari

22, 23: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamrijswijk.nl

Maart

21, 22, 23: Leeuwarden www.pasarmalamasia.nl

28, 29, 30: Leeuwarden www.pasarmalamasia.nl

29: Amsterdam www.amsterdamproductiehuis.nl

April

4, 5, 6: Arnhem www.flamproductions.nl

15 t/m 20: Malieveld, Den Haag www.indonesia.nl

18, 19, 20: Ahoy Rotterdam www.pasarmalamasia.nl

Mei

2, 3, 4: Geleen www.pasarmalamasia.nl

16, 17, 18: Leusden-Amersfoort www.wnproductions.nl

24, 25: Zutphen www.pasaroostwest.nl

29 t/m 31: Malieveld Den Haag www.tongtongfair.nl

Juni

1, t/m 9: Malieveld, Den Haag www.tongtongfair.nl

6, 7, 8: Den Helder www.stichtingstellar.nl

7, 8: Eefde www.flamproductions.nl

20, 21, 22: Enschede www.flamproductions.nl

???: Zeist www.wnproductions.nl

Juli

4, 5, 6: Eindhoven www.pasarmalamasia.nl

18, 19, 20: Groningen www.pasarmalamasia.nl

26, 27: Vaassen www.pasaroostwest.nl

29, 30, 31: Steenwijk www.wnproductions.nl

Augustus

1: Steenwijk www.wnproductions.nl

8, 9, 10: Tegelen www.wnproductions.nl

16: Almere www.indischefeestavond.nl

22, 23, 24: Tilburg www.pasarmalamasia.nl

23, 24: Dordrecht www.wnproductions.nl

29, 30, 31: Assen www.flamproductions.nl

September

5, 6, 7: Eindhoven www.pasarmalamasia.nl

20, 21 Alkmaar www.stichtingstellar.nl

25, 26, 27: Alphen a/d Rijn www.wnproductions.nl

Oktober

3, 4, 5: Maastricht www.pasarmalamasia.nl

11, 12: Drachten www.flamproductions.nl

18, 19: Dieren www.pasaroostwest.nl

24, 25, 26: Nijmegen www.pasarmalamasia.nl

November

??? Den Haag, Pasar Kliling www.manggarmegar.nl

??? Rijswijk (ZH) www.pasarmalamrijswijk.nl

8, 9: Leek www.stichtingstellar.nl

December

20 dec. t/m 5 jan.: (behalve Kerstdagen en Nieuwjaarsdag)

Arnhem, Burgers Zoo www.wnproductions.nl

Van enkele Pasars zijn nog geen details bekend. Updates volgen.

1ct

MEER DAN 40
LANDEN

1ct /min naar
vaste lijn

NIEUW

 Meer informatie

Colofon

Digitaal maandelijks Magazine van:
Nederlands Indisch Cultureel Centrum

Hoofredacteur: Hans Vogelsang

Redactie:

Jean-Marie Bosch van Drakestein

Albert van Prehn

Juniorredacteur: Chinook de Deugd

Correspondenten:

Ferry Schwab (ICM-online)

Silfraire Delhay (Indisch Platform)

Adrian Lemmens (New Zealand)

Strip: Hugo Driessen

Gedichten: Mary-Jane Sahanaja

Vormgeving & lay-out: Hans Vogelsang

Ondersteuning: Groep de Mos, Den Haag

Technische realisatie: Dennis v.d. Ham

(Borca-Online Computer Service)

<http://www.borca-online.nl/>

Versijning: de 15^e van elke maand

Sluitingsdatum kopij en advertenties:

de 4^e van elke maand

Advertentietarieven: op aanvraag

Abonnement NICC Magazine: GRATIS

Postadres: Newtonstraat 660

2562 LA Den Haag - Nederland

W: www.indisch-centrum-den Haag.nl

E: <http://indisch-centrum-den Haag.blogspot.com>

@: info@indisch-centrum-den Haag.nl

Aanmelden NICC Magazine (subscribe):

<http://www.indisch-centrum-den Haag.nl/phplist/?p=subscribe&id=1>

Opzeggen NICC Magazine (unsubscribe):

<http://www.indisch-centrum-den Haag.nl/phplist/?p=unsubscribe&if=1>

Rabobank IBAN: NL39 RABO 0129 2168 36

t.n.v. N.I.C.C. te Den Haag

Overname van (delen van de) inhoud is
toegestaan, mits met bronvermelding.

© 2013 N.I.C.C. Den Haag

Tegen inlevering

van deze BON

ontvangt u op 8 en 9 maart 2014 aan de kassa van de

Internationale Mineralenbeurs

€ 2,00 korting op een entreekaartje

Internationale
**Mineralen
Beurs**

DE BROODFABRIEK
EXPO & EVENT CENTER

Volmerlaan 12, 2288 GD Rijswijk

www.internationalemineralenbeurs.nl

alleen geldig op de entreekaart voor een volwassene op 8 en 9 maart 2014

niet geldig in combinatie met andere acties

 **de Indische
wereld**
MAGAZINE VOOR DE INDISCHE NEDERLANDER

Indische Internetkrant: www.icm-online.nl - schwab@icm-online.nl

Borca **Online**
Computer **Service**

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806

www.borca-online.nl

	NAAM	e – MAIL ADRES
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		

Deze e-mail-adressenlijst printen of overnemen en versturen naar e-mail: info@indisch-centrum-den Haag.nl
of versturen per post (voldoende frankeren) naar: Administratie NICC Magazine # Newtonstraat 660 # 2562 LA Den Haag